Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 251 (14271) | 1973 оной октябриин 24, среда | Сэн 2 мүнгэн

АБЬЯАТА МАЛШАДТА ...ЛДАР СОЛО

...союзна социалис мүрысөөндэ туйлаһан амжалта... түлөө, 1972—1973 онуудай үбэлжэлгын үедэ ...лай продукци элбэг дэлбэгээр абаха, бэлэдхэхэ ...социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ, ажалай габьяа ...найнгаа түлөө республикын олохон малшад Со... Союзай орденууд болон медальнуудаар шагнагда... ...ята малшадые шагнаха тухай СССР-эй Верхов... ...дэй Президиумэй Указ манай газетэдэ толилогдо... ...йна.

...рхимэй эрхим түрүүшүүлэй дунда Борьёогой хо... ба Сэлэнгын һаалишад, Захааминай мал адуулаг... Түнхэнэй тугалшад, Кабанскын гахайшад ба ...дын шубуушад — аймаг бүхэнэй алдарта түлөө... ...бии. Эдэнэр бултадаа мал ажал дээрэ үни удаа... ...лжэ, баян дүй дүршэлтэй болоһон, мал үсхэбэ... ...руулалха, бэлшээн гү, али шахан тарғалуулха ...арга, онол онпо гүнзэгыгөөр шудалжа, мэргэжэ... ...эр мэргэжэһэн бэрхэшүүл ха юм. Жэлһээ жэл ...һү, мяха, ноохо элбэгжүүлхэ, арад зонойнгоо ...хүсэд дүүрэнээр хангаха хэрэгтэ өөһэдынгөө ...үнэн зүрхэнһөө оруулжа байһан хүнүүд үнэхөө... ...малшад гээшэ. Малшадай дунда бүхэсоюзна со... ...мүрысөө үргэнөөр эмхидхэхэ тухай КПСС-эй ...ьна Комитедэй, СССР-эй Министрнүүдэй Сове... ...ЦСПС ба ВЛКСМ-эй ЦК-гай гаргаһан тогтоолой, ...удха шанартай байһаниинь эндэ эли тодоор ...йна.

...лэн фермые даагшад ба бригадирнууд, колхозой ...шэнэр ба совхозой директорнүүд, партийна хү... ...лэгшэд — мал ажал хүгжөөхэ хэрэгтэ сэхэ хабаа... ...үүд Эхэ оронойнгоо үндэр дээдэ шагналда хүртэн... Республика дотор Ленинэй орденоор — 13 түрүү... Октябриин Революциин орденоор — 17, Ажалай ...Тугай орденоор—156, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орде... ...163, «Ажалай габьяагай түлөө» медаляар—102, ...лда шалгарһанай түлөө» медаляар—103 хүн, хам... ...559 эрхимүүдэй эрхим малшан шагнагдаба.

...малшадай шэн габьяа, дүй дүршэл тухай эндэ ...гыгээр хэлэхын аргагүй. Малшан бүхэндэ ажа... ...ринь оньһон арга, «нюуса» бии юм бээзэ. Тиигэ... ...рхим малшадай заримашуулайнь шударгы ажал, ...бьяа, туйлаһан амжалта тухай богонихоноор тэм... ...эй болоно. Түбхын түрүүндэ Социалис Ажалай ...нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Зэдын аймагай Борьёогой ...ахалагша хонишон Гасарун Лубсанович Рабдаев ...тэрэнэй алдар солото, арюун һайхан хэрэгүүд ту... ...ангүй байхын аргагүй. Нүхэр Рабдаев республика ...үниһөө суутай болоһон хонишон. Эхэ хониндые ...лхадаа, Гасарун Лубсанович шадамар бэрхэ, ...ерын оньһон аргатай, «нюусатай», баян дүй дүр... ...хүн. Үни удаанһаа хойшо жэлһээ жэл бүхэндэ Рабдаев 100 толгой эхэ хонин бүриһөө зуу — зуу ...хурьга алгадгүй абажа түлжүүлдэг, нэгэшье хурьга ...оруулдаггүй, хонидоо хэзээ бүхэндэ тобир тарган ...даг, хонин бүхэнһөө ехэ ноохо хайшалжа абадаг юм. Энэ хонишоной 1972 оной дүнгые ...үзэхэдэ, баярлангүй, урмашангүй байхаар бэшэ: ...Лубсанович 100 хонин бүриһөө аяар 136 хурь... ...а, тобир тарганаар түлжүүлээ, хонин бүхэнһөө ...лограмм ноохо хайшалжа, гүрэндэ тушаагаа, хурь... ...аа шэгнүүр нэмээхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэв. Энэ ...ботой баатаршалга гээшэ. Нүхэр Рабдаев Социа... ...ажалай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэхэ ёһоороо хүртэ... ...эн габьяата ажалаараа, үүсхэл оролдолгоороо, ...гэа гайхамшагта үрэ дүнгүүдээр иимэ үндэр нэрэ ...н болоо.

...гын аймагай Сэлэнгын совхозой һаалишан Социа... ...жалай Герой Тадвашкина Надежда Лазаревна ...нин Революциин орденоор шагнагдаһан байна. Тэ... ...нүхэр Тадвашкина иимэ үндэр хайрада хүртэхэ ...хүртөө. Надежда Лазаревна үнеэ һаахадаа, гаргуу ...адабаритай, ямаршьеб даа тусгаар оньһон арга... ...баян дүй дүршэлтэй һаалишан байһанаараа рес... ...соогоо суурхаһаар үнинэй. Жэлһээ жэлдэ үнеэн ...5000—6000 килограмм хүрэтэр һү һаадаг зан... ...1973 оной 8 һарын турша соо нүхэр Тадвашкина ...бүриһөө 4351 килограмм һү һааһан байха юм.

«Байкал» гэжэ һуралсалай ажахын һаалишан Любовь Николаевна Ленинэй орденоор шагнаг... Нүхэр Седых ажалдаа тон ехэ харюусалгатайгаар ...үнеэдээ оролдосотойгоор харууһалдаг, саг сооньн ...дэг, уһалдаг байха юм. Тиимэл хадаа үнеэн бү... ...хэ һү һаадагынь гайхалтай бэшэ. Нүхэр Седых ...8 һарын турша соо үнеэн бүхэнһөө 4107 кило... ...һү һааһан байна. Иимэ һаалишад үбэл, зунгүй, ха... ...маргүй—хэзээ бүхэндэ үүсхэлтэй оролдосотойгоор ...даг, һү элбэг дэлбэгээр һаажа, гүрэндэ тушаадаг ...шуу.

...ёогой хонишон гү, Сэлэнгын һаалишан гү, За... ...ай мал адуулагша гү, Кабанскын гахайшан гү, али ...ай тугалшан гү —эдэнэй хэнэйнь шье ажалайнь ...нь», амжалтынь түлхюурые мэдэхэ гэжэ оролдо... ...ндэ огто ойлгогдошогүй, бусадайхиһаа тад ондоо, ...тусгаар юумэн байхагүй. Асуухадашни, үнэн зүр... ...ажаллажа байнабди, ондоо юун байхаб даа, — ...нипшье хэлэхэ. «Үнэн зүрхэнһөө» —үнэхөөрөө ...даа, үнэн зүрхэнһөө, оролдосотойгоор ажаллаад ...амжалта туйлагдана ха юм. Ажал хүдэлмэри... ...шка хэрэгээр, адууһа малдаа хэрзэгы шэрүүнээр ...малаа саг соонь эдеэлүүлэнгүй, уһалангүй бай... ...ын шэмэ шүүһэн гарахагүй бшуу. Үнэн зүрхэн... ...оролдосотойгоор ажаллаха гээшэ ямар удхатайб ...алтуулхын тулада нэгэ жэшээ харуулха шухала. ...хэдэ, Зэдын аймагай «Коммунизм» колхозой ...хонишон Социалис Ажалай Герой РСФСР-эй ...Соведэй депутат нүхэр Цыремпилова Гомбо... Гончиковна үбэлэй үедэ хонидойнгоо хурьгалжа ...ла, дал соонь унталгаяа, самовар болон бу... ...ртаяа абаашаад, түхэреэн сүүдхэ соо хонидойн... ...ууда дежурлажа байдаг байна бшуу. Тиимэһээ Цыремпилова хурьгадай үхэл гээшые мэдэхэгүй ...бэ холо гаран жэлэй турша соо Гомбо-Сурун Гон... ...жэл бүхэндэ 100 хонин бүриһөө 100 холо гаран ...абажа байһаар.

...ые ехэ амжалтануудые туйлабал, манай малшад ...араа һанаагаа амараад һууха ёһогүй, һууха шье... ...эдэжэ. Нийтын мал ажал хүгжөөхэ, тоо тол... ...олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, мал ...үсхэбэрилхэ талаар юһэдэхи табан жэлэй шинд... ...рбадахи жэлдэ ехэхэн зорилгонууд хараалагдан... ...эн зорилгонуудые нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлхэ ...малшадай нангин зорилго болоно. Коммунис пар... ...Совет гүрэнэйнгөө үндэр дээдэ шагналнуудаар ...һон, урмашаһан манай малшадай харюусалгатай ...бо амжалтатайгаар дүүргэхэ байһаниинь дам... Республикымнай колхоз, совхозуудай бүхы мал... ...өөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө үлүү һайнаар, үглөөдэр— ...рэйхиһөө үлүү һайнаар ажаллахаар үнэн зүрхэн... ...найн оролдожо ябана бшуу.

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ЭБТЭЙ АЖАЛАЙ ҮРЭ ҺАЙН

Манай Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой коллектив һайн шанартай продукци ехээр бүтээн гаргажа, барилгашадай эрилтые хүсэдөөр хангаха гэһэн зорилго урдаа табяад, эршэмтэй шангаар хүдэлжэ байна. Хүдэлмэришэднай мүнөөдэр үсэгэлдэрэйхиһөө, үглөөдэр мүнөөдэрэйхиһөө һайнаар хүдэлхэ гэһэн уряа доро ажаллана. Олохон хүдэлмэришэднай энэ хүсэл зорилгоёо бэелүүлжэ шаданашье. Заводоймнай коллектив байгша оной юһэн һарын даабариһаа гадуур 1 миллион 459 мянган хэһэг һайн шанартай шифер бүтээн гаргажа, предприятида 1 миллион 822 мянган түхэригэй олзо оруулһан байна. Энэ дүн хараад үзэхэдэ, манай коллектив яһала амжалтатайгаар хүдэлжэ байна гээд хэлэмээр. Теэд энэ бүхы амжалта гэнтэ туйлагдаһан бэшэ ааб даа.

Байгша оной эхинһээ минии даадаг бригадын нэрэ хүндэдэ хэдэн удаа Улаан туг үргэгдөө. Энэ тугые үргэхэдэ, заводой хүдэлмэришэд булта байлсадаг. Баяр ёһололой оршон байдалда мүрысөөндэ илагшын нэрэ соло дурдагдана. Булта хүдэлмэришэдые шэнэ илалтанууд тээшэ уряалһан мэтээр Улаан туг намилзажа байхал даа. Энэ тон ехэ удха шанартай хэрэг гэжэ һэнагшаб. Би арбан табадахи жэлээ асбоцементын зүйлнүүдэй заводто хүдэлнэб. Энэ үе саг соо нилээд ехэ продукци бүтээн гаргаһан хүн бэзэб. Теэд энээгээр һанаагаа заһажа болохоор бэшэ юм. Өөрынгөө мэргэжэлдэ залуушуулые һургаха, һайн шанартай продукци ехээр гаргаха хэрэгтэнь туһалха гэһэн шухалын шухала зорилго бидэнэй—үнинэй хүдэлмэришэдэй урда табигдана бшуу.

Гурбан жэлэй саана манай заводто бүтээсэ ехэтэй СВ-40 түхэлэй түхеэрэлгэнүүд тодхогдоһон юм. Урдань цех соомнай шииггэй, шорой тоосотой байдаг һаа, мүнөө тон сэбэр болонхой. Шифер хэхэ ажал сум оньһожоруулагдан. Сагаан самса, галстук үмдөөд хүдэлхөөр гээд манай хүдэлмэришэд хэлсэдэг. Ажал хэхэдэ, таарамжатай зохид болоһондонь, баясахаар. Иимэ бүтээсэ ехэтэй, орёо нарин оньһон түхеэрэлгэнүүдые һайнаар ашаглахын тула дүршэл шадабари, һайн мэргэжэл хэрэгтэй болоно ха юм. Тиимэһээл мүнөө бригадымнай гэшүүд дунда һургуули дүүргэхэ гэжэ эрмэлзэнэ. Олон хүдэлмэришэднай хүдэлмэришэн-залуушуулай үдэшын һургуулида ябана.

Шифер хэхэ холисо бэлдэдэг мэргэжэлтэй Юрий Власевский мүнөө арбадахи класста һурана. Манай бригадада гурбадахи жэлээ хүдэлжэ байгаашье һаа, ажал хэрэгээ һайн мэдэдэг болонхой. Тэрэнэй муу шанартайгаар холисо хэжэ, голодоһо гаргаһан ушарые, юрэдөө, һананагүйб. Тэрэ шифер хэхэ СВ-40 түхэлэй оньһон линии хүдэлгэхэ машинистын мэргэжэл шудаланхай. Алишье ажал тэгшэ һайнаар хэжэ шададаг. Минии туһалагша Валерий Евдокимов мүнөө машинистын 4-дэхи разрядтай болонхой. Ерэхэ хабартаа 5-дахи разрядта тушаахын тула бэлдэжэ байна. Манай оператор Евгений Белобородов мүнөө 5-дахи разрядтай болонхой.

Минии бригадын гэшүүд нигэжэ мэргэжэл шадабаряа дээшэлүүлнэ. Ажалдаа харюусалга ехэтэйгээр хандажа, эдэбхи үүсхэл гарган, эршэмтэй шангаар хүдэлнэ. Бидэнэр халаанай эхилхэһээ 15—20 минута урид цехтээ ерэжэ, техникээ нарииаар шалгадаг гээшэбди. Багаханшье дутагдалай байгаа һаань, слесарине дуудажа, заһабарилдаг гээшэбди. Ажалай үедэ минута соошье һаатангүй хүдэлхэ ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, нэгэ минута соо 6—7 хэһэг шифер бүтээнэбди. Хэрбээ ямар-нэгэ шалтагаанаар оньһон түхеэрэлгээ зогсоогоо һаа, хэды ехэ продукци гаргангүй үлэхэ болоно гээшэбди. Бидэнэр энээн тушаа яһала хөөрэлдэдэг байнабди. Тиимэһээл хүн бүхэмнай оролдожо хүдэлнэ бшуу. Бидэнэр халаан соогоо 1.800 хэһэг шифер хэхэ даабаряа 2000 мянганда хүргэжэ, үндэр бүтээсэ туйладаг болонхойбди. Продукциингаа 99 процентыень эрхим гэһэн сэгнэлтэтэйгээр техническэ хиналтын таһагта тушаанабди. Байгша оной юһэн һарын даабариһаа гадуур 13.490 хэһэг шифер хэжэ, даабаряа холо үлүүлһэн байнабди.

Дүршэл шадабаритай, үндэр мэргэжэлтэй хүдэлмэришэд нэгэ һанал бодолтойгоор хүдэлхэдөө, иимэ һайн үрэ дүн туйлажа шадана бшуу. Бидэнэр юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы жэлэй даабари болзорһоонь урид, декабриин 20-до дүүргэжэ, «1973 оной социалис мүрысөөндэ илагшын» тэмдэгтэ хүртэхэ гэһэн зорилго урдаа табяад, хүдэлжэ байнабди. Үнгэрһэн юһэн һарын даабариин дүүргэлтые хараад үзэхэдэ, бидэнэр үгэдөө хүрэхөөр лэ хэбэртэйбди.

Л. БЕЛОБОРОДОВ,
Тимлюйн асбоцементын зүйлнүүдэй заводой бригадир.

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ ТАРИЛГАДА БЭЛДЭНЭ

Зэдын аймагай «Мир» колхозой таряашад ургаса хуряажа эхилһээр лэ ерэхэ жэлдэ таригдаха үрэһэ хүрэнгөө бэлдэхэ тухай хөөрэлдэжэ, энэ хүдэлмэреэ түрүүшын үдэрһөө эмхитэйгээр захалһан байна. Юуб гэхэдэ, энэ ажахынхид һүүлэй жэлнүүдтэ газараа һайнаар элдүүрилдэг, тарилгаяа һайн үрэһөөр хэдэг болоһоной ашаар ороохо таряанай тогтууритай һайн ургаса жэлһээ жэлдэ хуряажа абадаг болонхой юм. Баян ургаса үрэһэнэй шанарһаа болодог гэһэн арсашагүй баримтые хараадаа абан, нютагай эрхэ байдалда тааруу сортын үрэһэ бэлдэжэ, тарилга хэдэг болохо гэһэн зорилго табина. Элитнэ үрэһэтэй болоожо, тэрэнээ саашадань ехэ болгохо гэжэ эндэхи таряашад бодомжолно.

Энэ ажахын Зэлтэрын таряашад оролдосотой ажалаараа аймаг соогоо нилээд мэдээжэ болонхой. Тиимэл хадань колхозой партком, правлени тэндэ һайн сортын үрэһэнэй участогуудые эмхидхэхэ гэжэ шиидхэһэн байгаа. Шэлэһэн мэргэжэлдээ үнэн зүрхэнһөө дуратай механизаторнууд эндэ олон. В. Н. Усовай хүтэлбэрилдэг тракторна бригада ажалладаг. Тус бригадынхидта «Онохойская-4» сортын 200 центнер элитнэ үрэһэн 1972 ондо үгтэһэн байгаа. Энээниие һайнаар элдүүрилэгдэһэн газарта тарижа, хамта дээрээ 1700 центнер үрэһэ бэлдээ һэн. Нигэжэ тэдэнэр хойто жэлынь энэ үрэһөөрөө бүхы талмайда тарилга хэхэ аргатай болоһон байна.

Шэнииисынгээ талмайда имагтал һайн сортын үрэһэ тариһанай ашаар баян ургаса абажа шададаг болонхой. Хоёрдохи жэлээ тариһан үрэһэнэй участогуудһаа энэ жэл арбан мянга гаран центнер ороохо хуряажа, тэрэнэйнгээ заримыень ажахынгаа бусад бригадануудта үгэхэ зорилготой. Мүнөө хуряалгын хүдэлмэринүүд дүүрэнтэжэ, механизаторнууд хэһэн ажалайнгаа дүнгүүдээр сэдьхэлээ хананги. Юуб гэбэл, тус бригадынхидай ашаар ерэхэ жэл колхоз шэниисынгээ бүхы талмайе сортовой үрэһөөр таридаг болоожо, баян ургаса абажа шадаха байна. Колхоз хэрэгтэй болохо үрэһээ бэлдэжэ дүүргээд, страховой жасада нилээд үрэһэ бэлдэнэ. Мүн гүрэндөө 5 мянга гаран центнер таряа тушаагаад, үшөө хоёр мянга шахуу центнер худалдахаар хараална. Таряа хуряалга, үрэһэ бэлдэхэ, таряа гүрэндэ худалдаха хүдэлмэрине һаадгүйгөөр ябуулха хэрэгтэ колхозой гэшүүн бүхэн эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Эндэхи нютагай алба хаагшад болон хүдөөгэй интеллигенци таряа сэбэрлэхэ, шэрэхэ хүдэлмэринүүдтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана, механизаторнуудай дунда ойлгууламжын ... хүдэлмэри ябуулна, социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые саганьн согсолно, ханын һонинуудые гаргана.

Колхозой механизаторнууд энэ жэл сагай уларилай таарамжагүй байһаншье һаа, жараад мянган центнер ороохо таряа хуряаба. Таряалан дээрэхи һолоомо суглуулжа, малай байрануудта зөөхэ хүдэлмэри түлэг дундаа. Һолоомоһоо сүлөөлэгдэһэн полинууд дары хахалагдана.

Д. АЮШЕЕВ.
Зэдын аймаг.

> **Советскэ Союзай ажалшад! Ажалай үндэр дээдэ бүтээсэ, үйлэдбэриин ехэ ашаг үрэ туйлагты, алмалта арьбалалтын ёһо гурим наринаар сахигты, бүри ехэ, эрхим шанартай, гаргаша багатай продукци үгэхые оролдогты!**
>
> *(Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зорюулжа, КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа).*

Дарима Алексеевна Баранникова дунда һургуули дүүргээд, «Теплоприбор» заводто хүдэлхөөр ороһон юм. Һайн шанартай продукци гаргажа, ахамад нүхэдэйнгөө магтаалда хүртэгшэ бэлэй. Дарима Зүүн Сибириин технологическа институт заочноор дүүргээд, инженер-технолог болоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат, «Теплоприбор» заводой инженер-технолог Д. А. Баранникова.

Ц. ЦЫРЕНЖАПОВАЙ фото.

ОНЬҺОЖОРУУЛГЫН АША

Аматханай һаалиин фермэ ажахы соогоо түрүү ябадаг гэжэ үнинэй суутай. Эндэхи һаалишад үнгэрһэн юһэн һара соо 11 һарын түсэб дүүргээд, һү һааха жэлэйнгээ даабарие ойрын үдэрнүүдтэ бэелүүлхэнь.

Тэрэнэйнь ашаар Гааргын совхоз энэ жэлдэ һү гүрэндэ тушааха гурбан кварталай даабарие амжалтатайгаар дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 1.000 шахуу центнер сагаан эдеэ Эхэ орондоо үгөө.

Энээнһээ урагша Аматханай фермэ малаа зунай бэлшээридэ гаргахадаа, машинаар һаахаяа болижо, гараар һаадаг, тиигээд үбэлжэлгэдөө ороходоо, дахин машинаараа һаадаг һэн. Тиигэжэ һү һаалинь зарим тэды доошоо ородог байгаа.

Харин байгша ондо ажалаа зүбөөр эмхидхэжэ, фермынхид малаа зунай бэлшээридэ гаргахадаашье, үнеэдээ оньһон машинаар һаагаа. Бүхыдөө 300 үнеэ 12 — 14 һаалишан «Импульс» түхэлэй оньһон машинаар һаана. Эндэхи олохон һаалишад зунай бэлшээриин үедэ һү ехээр һааха талаар абаһан социалис уялгаяа үлүүлэн дүүргээ. Жэшээнь, түрүү һаалишад Зинаида Гатанова, Самажап Урбазаева, Сыкырма Хобракова гэгшэд энэ жэлдэ ажахы соогоо эгээн түрүүлэн үнеэн бүриһөө 2.000 килограмм һү һааханъ.

Мүнөө фермын үнеэд үбэлэй дулаан байрада оруулагдажа, уяанда байлгагдаад, дүүрэн рационоор эдюүлүүлэгдэнэ. Зунай үедэ фермын малай байра соохи ажал ехэтэй хүдэлмэри гол түлэб оньһожоруулагдаа. Жэшээнь, үбһэ тэжээл малда хубаажа, кормушка соонь хэжэ үгэхэ, шэбхэ шабааһыень сэбэрлэхэ оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Шэнгэн тэжээл тусхай сорго хоолойгоор дамжуулагдан, байра соо асарагдана. Энэнь һаалишад, малшадай ажалые нилээд хүнгэдхэбэ.

Эдэ бүгэдын ашаар һаалишан бүхэн 30 үнеэ даажа абаад, һааха аргатай болоо. Тиигэжэ гансашье һүн ехээр абтана бэшэ, мүн сагаан эдеэнэй өөрынь үнэ сэншье эрид хямдаржа байна.

С. ТЮЛЮКИН.
Хурамхаанай аймаг.

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ КОМИССИНУУДТА

РСФСР-эй Верховно Соведэй гэр байрын-коммунальна ажахын ба болбосон болгохо асуудалнуудые зүбшэлдэг комисси октябриин 22-то үнгэргэгдэһэн заседани дээрээ РСФСР-эй Гэр байрын-коммунальна ажахын министерствын болбосон болгохо заһабарилга-барилгын организацинуудай, предприятинуудай үйлэдбэриин баазануудые барижа, ашаглалгада оруулалгын түсэбэй дүүргэлтые хаража үзэбэ.

Энэ түсэбтэ табан жэлэй хоёр жэлэй турша соо үйлэдбэриин баазануудай предприятинуудые барилгада, үнгэрһэн түсэбтэ табан жэлэй энэ үеынхитэй жэшэхэдэ, 40 процентээр ехэ мүнгэн һомологдоһон байна гэжэ тэмдэглэгдээ. Барилгын ба харгы замай оньһото техникын парк үргэдхэлгэдэ ехэ мүнгэн гаргашалагдаа.

Ушаржа байгаа дутуу дунданууды усадхахын тула комисси зохихо зууршалгануудые үгэбэ.

(ТАСС).

Г. Киссинджер Москваһаа мордобо

США-гай гүрэнэй секретарь, национальна аюулгүйе сахиха асуудалнуудаар президентын туһалагша Г. Киссинджер октябриин 22-то Москваһаа мордобо.

КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй нэгэдэхи орлогшо В. В. Кузнецов, СССР-һээ США-да байдаг элшэн сайд А. Ф. Добрынин, СССР-эй МИД-эй коллегиин гэшүүд Г. М. Корниенко, М. Д. Сытенко США-гай ба СССР-эй гүрэнэй тугуудай надхуулагдаһан Внуковска аэродром дээрэ Г. Киссинджерые үдэшэбэ.

США-гай хэрэгүүдые СССР-тэ саг зуураар эрхилхэ этигэмжэтэ А. Дабс үдэшэгшэдэй дунда байлсаа.

Г. Киссинджертэй хамта ябаһан хүнүүд мүн лэ Москваһаа мордобо.

Журналистнуудай асуудалнуудта харюусахадаа, Москвада хэһэн хөөрэлдөөнүүднай аша үрэтэй байба гээд Г. Киссинджер мэдүүлээ. Минии һанамжаар, ООН-ой Аюулгүйн Соведэй октябриин 22-то абаһан тогтоол Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые гуримшуулха арга олгохо байха гэжэ тэрэ нэмэжэ хэлэбэ. (ТАСС).

ВФП-гэй шэнэ хүтэлбэри

ВАРНА. (ТАСС). Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн VIII конгрессэй октябриин 22-ой заседани дээрэ ВФП-гэй генеральна Совет һунгагдаба.

Удаань генеральна Соведэй сесси дээрэ ВФП-гэй бюрогой шэнэ бүридэл һунгагдаһан байна.

Э. Пасторино (Уругвай) — ВФП-гэй түрүүлэгшээр, Л. Сайян (Франци) — хүндэтэ түрүүлэгшээр, Б. Фрашон (Франци), Ш. А. Данге (Инди), Р. В. Гезо (Дагомей), К. Гофман (ЧССР) түрүүлэгшын орлогшоноороор һунгагдаа.

ВЦСПС-эй түрүүлэгшэ А. Н. Шелепин совет профсоюзуудһаа ВФП-гэй бюрогой гэшүүнээр, ВЦСПС-эй секретарь П. Т. Пименов тэрэнэй орлогшоор һунгагдаһан байна.

П. Жансус ВФП-гэй генеральна секретаряар һунгагдаа.

А. Мазетти (Итали), М. Сен (Инди), И. Закария (Судан), Х. Кампос (Чили), Е. Т. Чередниченко (СССР) ВФП-гэй секретарьнуудаар һунгагдаба.

Эрдэм наукын, техникын талаар СССР-эй Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудые олгодог комитедһээ

1974 ондо Ленинскэ шангуудые олгохо хүдэлмэринүүдые абалга 1973 оной декабриин 1 болотор хойшолуулагдаа гээд, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи эрдэм наукын, техникын талаар СССР-эй Ленинскэ ба Гүрэнэй шангуудые олгодог комитет мэдээсэнэ.

СССР-ЭЙ ХҮДӨӨ АЖАХЫН МИНИСТЕРСТВЫН КОЛЛЕГИҺЭЭ

СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын коллегиин октябриин 22-то болоһон үргэдхэгдэмэл заседани дээрэ 1974 оной хабарай тарилгада ороохото ургамалнуудай үрэһэ бэлдэжэ хаалгын ябаса тухай асуудалые зүбшэлһэн байна.

Ажахынуудай хабарай тарилгын хүдэлмэрие амжалтатай һайнаар хэхын тула олон миллион тонно ороохото ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгэ хэрэгтэй. Ерэхэ жэлэй ургасын үндэһэ һуури болохо үрэһэ бэлдэлгээ оронойнай колхоз, совхозууд дүүргэхэ дүтэлжэ байна. Үрэһэ хааха даабариин 90 процентнь дүүргэгдээ гээд коллеги дээрэ тэмдэглэгдээ.

Саратовска, Ульяновска, Кемеровскэ, Рязанска, Смоленскэ областьнуудай, Алтайн ба Красноярай хизаарнуудай, Чувашай АССР-эй колхоз, совхозууд энэ хүдэлмэреэ эмхитэй һайнаар, саг соонь хэһэн байна. Украинын, Белоруссиин, Литвагай, Молдавиин, Латвиин, Эстониин таряашад үрэһэ хааха түсэбөө дүүргээ.

Ургаса хуряалгын түрүүшын үдэрһөө хойшо зарим нютагуудта үрэһэнэй ургаса хуряалгада, үрэһэ хаалгада анхаралаа багаар табиһан байна гэжэ коллеги дээрэ тэмдэглэгдэбэ. Тиигэжэ һайн шанартай үрэһэ хааха таарамжатай болзор үнгэршэһэн байгаа.

Нютаг нютагуудтань таараха сортын үрэһэ хүрэнгөөр ажахынуудые хүсэд хангаха хэмжээнүүдые коллеги зохёон харгалба. Орон дотор үрэһэнэй материально-техническэ үндэһэ һуури бэхижүүлхэ, селекционно үрэһэ һайжаруулгын хүдэлмэрие нарижуулха тухай асуудал табигдаа. (ТАСС).

Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ, профессиональна союзуудай областной соведтэ

...ШАНДА ХҮРТЭҺЭН АВТОКОЛОННОНУУД

...ССР-эй Министрнүү... ...ведэй 1967 оной ию... ...8-най тогтоолой ёһоор, ...брин гурбан декадын ...соо ургаса хуряалга ...хүдөө ажахын про... ...дые бэлэдхэлгэдэ ха... ...һан автоколонно... ...хүдэлмэриин дүн ...үзөөд, Буряадай ...эй Министрнүүдэй ...профессиональна союзуудай областной совет һая... ...ол гаргаа.

«...сельхозтехник ы н» ...ын транспортна предприятиин автоколонно Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй, профессиональна союзуудай областной соведэй дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртэбэ. Энэ колонно Сэлэнгын аймагай Ленинэй, Кировэй нэрэмжэтэ, «Эрдэм» колхозуудта, Сэлэнгын, Химнын совхозуудта хүдэлһэн байна. Тус предприятиин коллектив һарын түрүүшын декадын туршада даабаряа 161 процент дүүргээ.

«Трансселъхозтехник ы н» нэгэдэхи транспортна предприятиин автоколоннодо мүн лэ иимэ шан барюулагдаа. Энэ автоколонно Хэжэнгын аймагай Чисаанын, Хэжэнгын, Загаһатын совхозуудта ажаллаад, хоёрдохи декадада даабаряа 147,2 процент дүүргэһэн байна.

Улаан-Үдын автотранспортна предприятиин автоотряд сентябриин гурбадахи декадын туршада эрхимлэжэ, дамжуулгын Улаан тугта, мүнгэн шанда хүртөө. Эдэнэр Хурамхаанай аймагай Аргатын, Дэрээнэй, Гааргын совхозуудта, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо, Баргажанай аймагай Баргажанай совхоздо хүдэлжэ, һарын гурбадахи декадын туршада даабаряа 165,6 процент дүүргэв.

Коммунистнууд! КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө бүгэдэ арадай тэмсэлэй түрүү зэргэдэ ябагты, олониитын эдэбхитэй эмхидхэлшэд, хүмүүжүүлэгшэд болэгты!

(Агуухэ Октябриин социалис революциин 56 жэлэй ойдо зориулжа КПСС-эй ЦК-гай гаргаһан Уряануудһаа)

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

ХӨӨРЭЛДӨӨН, ТЭРЭНЭЙ НҮЛӨӨЛХЫ ҮҮРГЭ

Мүнөө үедэ алишье партийна организацида коммунист бүхэн бэеэ заһэнги, һайнаар хүдэлхэ гэһэн эрмэлзэлээр зэбсэгжэнги байһыень уулзаһан дары ойлгоодхимоор байдаг. Тиимэ байгаашьегүйдөө аргань үгы. Партийна документнүүдые һэлгэлгын, тэрээнтэй мүнөө зэргэшэлэн тооссото-нуугалтын кампаниин боложо байһан үе коммунист хүнэй толгойдо олон бодол түрүүлнэ.

Партийна документнүүдые һэлгэлгэ хадаа партийна организациин гол анхарал доро байһан зангаараа, Эмхидхэлэй, политическэ удха шанартай энэ хэмжээ ябуулгын бэелүүлэгдэжэ байха үедэ партийна организацинуудай хүдэлмэри нилээд нарижан һайжаржа, шэнэ шэнэ онол арга, дүй дүршэл мүндэлжэ байна. Коммунистнуудай эдэбхи хэшээл хүгжэнэ, харюусалгань дээшэлнэ. Тиихэдэй хамта тэдэнэй коллективүүдэй ажабайдалда, ажал хэрэгтэ үзүүлдэг нүлөөнь, ажахын ба политическэ зорилгонуудые шиидхэлгэдэ партийна организацинуудай дүүргэдэг үүргэнь улам үргэдэнэ.

Эдэ хубилалтануудые али олон партийна организацинуудай ажал ябуулгаһаа жэшээлэн харуулжа болоно. «Теплоприбор» заводой коммунистнууд Железнодорожно район соо эгээл түрүүлэн партийна билетээ һэлгэжэ эхилээ һэн. Һэлгэлгэдэ зорюулһан бэлэдхэл парторганизациин ажабайдалда гүнзэгыгөөр нүлөөлөө гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Партийна суглаан бэлэдхэл һайнтайгаар, эмхитэйгээр үнгэрдэг болоо. Коммунистнуудта даабари үгэлгэ гуримшуулагдаа, дүүргэлтынь хойноһоо хиналта шангадаа.

Иимэ хүдэлмэриин ашаүрэ ехэ. Партиин гэшүүд болон гэшүүндэ кандидадуудай ажалай, нийтын эдэбхи яһалахан дээшэлжэ, предприятиин байдалда һайн нүлөө үзүүлээ. Түс завод продукци худалдаха найма һарын түсэб 100,6 процент дүүргээ һэн. Нёдондоной энэ үсынхитэй жэшэбэл, продукци худалдалга 28,3 процентээр ургаа. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб 100,7 процент дүүргэгдээ. Ургалтань 14,5 процент.

Улаан-Үдын аймагай «Маяк» колхозой гэшүүд ажалай һайн үрэ дүн туйлана. Энэ амжалта партийна организациин ажал ябуулгын эдэбхижэһэнһээ, коммунистнуудай эрмэлзэлэй хүгжэһэнһөө эшэ үндэһэтэй гээд тэмдэглэе. Коммунистнуудаа ажахын шиидхэхы участогууд дээрэ зүбөөр хубаарилан табижа, гол анхаралаа үйлэдбэриин асуудал шиидхэхэ хэрэгтэ хандуулжа шадаһанай үрэ дүн болоно гээшэ.

Партийцуудай эдэбхи хүгжөөхэ, харюусалга дээшэлүүлхэ талада коммунистнуудтай хөөрэлдөө эмхидхэдэг болоһон дүршэл угаа нүлөөлхы шэглэлтэй, үрэ дүн ехэтэй оньһон боложо шадаһан байна. Документнүүдые һэлгэлгын урда тээ партийна комитедүүдэй, партбюрогой секретарьнар болон гэшүүд коммунистнуудтай уулзажа, хөөрэлдөө хэдэг гурим тогтонижоо. Иимэ нүхэр ёһоной хөөрэлдөөн коммунистын саашанхи ажабайдалда, ажал хэрэгтэ, болбосорон хүмүүжэхэ ябадалдань урагшатайгаар нүлөөлнэ, партиин хараалһан түсэб бэелүүлхэ тэмсэлдэ ямар зэргын харюусалгатай байһыень заабарилан элирхэйлнэ. Тиихэтэй хамта партийна эхин организациин ажал ябуулга тушаа, партийна болон ажахын хүтэлбэрилэгшэдэй шэнжэ шанар тушаа, нүйд тойоо тагажа байһан дутагдалнууд тушаа КПСС-эй райком шухала мэдээсэл абаха аргатай болоно бшуу.

Иимэ үнэн сэхэ нүхэр ёһоной хөөрэлдөөнэй ашатуһань ехэ. Энэ талаар олон жэшээ харуулжа болоно. Улаан-Үдын мяханай комбинадай партийна организацида документнүүдые һэлгэлгын ябажа байха үедэ коммунистнууд али олон дурадхал оруулаа, хүтэлбэрилхы тушаалтадта эрилтэшье табиһан, шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэһэн байха юм. Илангаяа ажалай журам һула, зарим хүтэлбэрилэгшэд коллективэй гэшүүдэй байра байдал тушаа, ажабайдалайнь эрилтые хангалга тушаа анхаралаа табидаггүй байһаниинь элирээ.

Партиин гэшүүдэй ажаглалта, дурадхалнууд согсологдожо, комбинадай парткомой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Энэ заседаниин болоходо партиин горкомой, райкомой харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд хабаадалсаа һэн. Удаань цехүүдэй партийна организацинуудай секретарьнарай семинар болоо, цехэй партийна организаци бүхэндэ коммунистнуудай хамтын суглаан зарлагдана, һэлгэлтын дүн хэлсэгдээ. Тэрэнэй һүүлээр энэ асуудал КПСС-эй Октябрьска райкомой бюрогой заседани дээрэ зүбшэгдөө бэлэй.

Үшөө нэгэ жэшээ. Хойто-Байгалай партийна эхин организацинуудта эмхидхэгдэһэн хөөрэлдөөнэй үедэ коммунистнууд худалдаа наймаанай эмхи зургаануудай хүдэлмэридэхи дутагдалнууд тушаа шүүмжэлхы ажаглалтануудые хэһэн байгаа. Тиимэ ушарһаа уламжалан, «Аймаг дотор худалдаа наймаанай хэрэг һайжаруулха хэмжээнүүд тухай» асуудал аймсоведэй сесси дээрэ зүбшэхэ шухала болоо гэжэ партиин райком тоолоһон байна.

Коммунистнуудтай нүхэр ёһоной хөөрэлдөө эмхидхэхэ хэрэгэй угаа удхатай байһые хараада абажа, иимэ гуримай хүдэлмэри саашадаа ходо ябуулжа байха шухала заабари КПСС-эй обком партиин райкомуудта үгэһэн зэргэтэй. Илангаяа партийна зэмэ тохуулһан журам һулатай коммунистнуудтай хирэ-хирэ болоод лэ хөөрэлдэжэ байбал, ехэ туһатай һургаал боложо үгэхэ байһаниинь дамжаггүй. Мүнөө КПСС-эй райком бүхэндэ коммунистнуудай һанамжа, дурадхал бүридхэн бэшэжэ байха түсгаар дэбтэр бии болгогдонхой. Тэдэнийе хүсэндэнь хүргэхэ талаар хэмжээ ябуулганууд хараалагдана, дүүргэлтэнь хиналтада абтанхай. Жэшээнь, партиин райкомой, аймгүйсэдкомой, аймагай бусад эмхи зургаануудай, албан газарнуудай хүдэлмэри тушаа хэлэгдэһэн коммунистнуудай дурадхал, ажаглалтануудые бэелүүлхэ түсэб КПСС-эй Баунтын райкомой бюрогой заседани дээрэ баталагдаа.

Партийна документнүүдые һэлгэлгын дүүрэмсээр энэ шухала хэмжээ ябуулгын дүн заатагүй коммунистнуудай хамтын суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэдэг гурим тогтонижоо. Документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлдэлгын, мүн һэлгэлгын ябажа байха үедэ хэгдэһэн эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэриин дүн үргэн зүбшэлгэдэ табигдана, саашадаа парти доторой хүдэлмэри улам һайжаруулха талаар зорилго тодорхойлогдоно.

Коммунистнуудтай хөөрэлдөө эмхидхэлгэ хадаа партийна хүдэлмэридэхи нэгэ шухала зүйлынь болоно. Зүгөөр энээниие зүбөөр, ашаүрэ ехэтэй байха эрилтэтэйгээр эмхидхэхэ шухала. Теэд зарим тээгүүр энэ хэмжээ ябуулга зорилгодоо хүрэнэгүй. Жэшээнь, КПСС-эй Бэшүүрэй райком документнүүдые һэлгэлгэдэ бэлэдхэлэй эхилхэ багаар коммунист бүхэнтэй хөөрэлдөө хэхэ гэжэ оролдоо. Энэмнай, үнэндөө, дабагдашагүй ехэ хүдэлмэри болоно. Энээниие ямаршье бэлдэлгэгүйгөөр үнгэргэдэг байгаа. Тиимэһээ түргэн түүхэйгээр хэһэн хөөрэлдөөн үг зорилгодоо хүрөөгүй байһаниинь элирээ. Болоһон хөөрэлдөөнэй коммунистын толгойдо мартагдашагүйгөөр хадуугдахын тула һайса бэлдэхэ, тэрэнэй һанал бодолые шэнжэлхэ, ажабайдалтайнь танилсаха шухала байгаа бшуу. Хөөрэлдэхынгөө урда тээ коммунистын бүридхэлэй карточка болон ажалай дэбтэр соо бэшэгдэһэн тэмдэглэлнүүдые нарибшалан уншаһан байбал, бүришье һайн байхэ, хөөрэлдөөниинь ямар нэгэн шэглэлтэй, гол зорилготой боложо үгэхэ зэргэтэй.

Харин иимэ гуримтай юумэн зарим тээгүүр боложо үтэнэгүй. Коммунистнуудтай хөөрэлдөө хэгшэ хүн тэрэнэйнгээ шэнжэ шанарые гүйсэд шэнжэлжэ, зүб тобшолол хэжэ шаданагүй. Зарим ушарта партийна зэмэтэй хэн нэгэ коммунисттай хөөрэлдөө хэһэн нэрэ зүүгээд, энэ хүн ойлгоо, һургаал абаа гэжэ тоолоод, тэрэ зэмыень дары болюулха гэһэн шиидхэбэри абтана. Тиигэн гэхэдэнь тэрэ коммунистын заһарһаншье юумэнь үгы, удааншье болонгүй баһал ямар нэгэн хазагай, партиин Уставай эрилтэдэ огто таарахагүй ябадал гаргажархиха баримта бии.

Энээн тушаа нэгэ жэшээ дурдая. КПСС-эй гэшүүн Ж. Л. Аюшеев 1967 ондо журам эбдэһэнэйнгээ, дааһан тушаалта эрхэ засагаа хэтэрүүгээр хэрэглэһэнэйнгээ түлөө партийна шанга зэмэдэ хүртэһэн байгаа. Милициин органдо хүдэлхэ эрхэгүй боложо, тэндэһээ сүлөөлэгдөө, гэбэшье нэгэ газарта үни удаан тогтожо хүдэлдэггүй һэн. Тиигэбэшье һаань, Зэдын комбинадай нэгэ цехэй партийна организаци 1973 оной июль һарада карточка дээрэ бэшэгдэнхэй тэрэ шанга зэмыень болюулха гэһэн тогтоол абаа. Харин тиигэн гэхэдэнь хэдэ хоноод байхада коммунист Аюшеев хүдэлмэридөө һогтуугаар гаража, ажалай журам будуулиигээр эбдээ. Тиимэ юумэнэй болоходо, КПСС-эй Захааминай райком партийна эхин организациин шанга зэмэ болюулха тухай шиидхэбэриинь буруу гэжэ толоод, Аюшеевые партиин зэргэһээ гаргаха гэжэ тогтоогоо. Тэрэ зүб ааб даа. Энэ коммунисттай түрүүн хэһэн хөөрэлдөөн ёһын тэдыдэ боложо үнгэрһэн болоно бшуу.

Партийна документнүүдые һэлгэлгэ хадаа миил билет шэнээр һэлгаһэн юрын хэрэг бэшэ. Энэмнай политическэ удха шанартай хэмжээ ябуулга мүн. Энэ хубилалтые коммунист бүхэнэй гүн сэдьхэлдээ хэтэдээ хадуужа ябахаар үнгэргэхэ шухала. Хөөрэлдөөнэй нүлөөлхы үүргэ ехэ. Тэрэниие улам түнзэгырүүлхэ уялгатайбди.

В. ОРЛОВ,
КПСС-эй обкомой инструктор.

НОВОСИБИРСК. Киргизэй Нарын гэжэ мүрэн дээрэ баригдажа байһан Токтогульска ГЭС-тэ хэрэглэгдэхэ 300 мянган киловатт хүсэтэй гидрогенератор «Сибэлектротяжмаш» завод то бүтээгдэжэ байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: заводой эрхим токарьнуудай нэгэн Владимир Молодин гидрогенераторай роторой валые мүлижэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Шиидхэхы жэлэй социалис уялгын дүүргэлтые шалганабди

ЯРИЛДААНҺАА ХОЛО ОШОНОГҮЙ

Үнинһөө хойшо «Улаан-Оронго» колхоз үнеэдээр олон, һүшье ехээр һаадаг, ажалша бэрхэ, түрүү солотой һаалишадаараашье дуталдадаггүй ажахы гэжэ аймаг соогоо яһала мэдээжэ байһан. Мүнөө эндэмнай дүшөөд һаалишан 600 үлүүтэй үнеэ һаана. Малай эдихэ үбһэ тэжээлээршье, һайн бэлшээреэршье ямаршье ажахыһаа дутадаггүй.

Нэгэ үгөөр хэлэбэл, жэлэй ямаршье сагта сагаан эдеэ дэлбэрүүлхэ дүүрэн аргатай ажахы гээшэ. Тиихэдэ эндэмнай ганса колхоздоо бэшэ, бүхы Улаан-Үдын аймаг соо түрүүшүүлэй зэргэдэ ябадаг һаалишад бии. Кибалинэй фермын эрхим һаалишан Агафья Суслова үнеэн бүриһөө жэлһээ жэлдэ 3.000 үлүүтэй килограмм һү һаана. Түбэй фермын эрхим һаалишан Нима-Цырен Жапова баһал тэрэнһээ һээгдэдэггүй. Энэ жэлдэ үнэр баян айлайхи Точилинтанэй эхэ, басагад, хүбүүд һайн үрэ дүн туйланхай.

Гэхэтэй хамта сагаан эдеэ улам ехээр дэлбэрүүлхэ, һү гүрэндэ худалдаха түсэб, социалис уялгаа амжалтатайгаар дүүргэхэ арга боломжоёо оронгоорхин үшөөл һанаһанда хүрэмөөр бэелүүлжэ биранагүй гэхэдэ алдуугүй.

Түсхайлбал, энэ колхоздо жэлэй үнгэрһэн юһэ һара соо бүхыдөө 9408 центнер һүн абтаа гэхэ гү, али жэлэй түсэб 62 процентдэ хүргэгдөөд байна. Тиихэдэ нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, 116 центнер бага һүн абтаа. Гүрэндэ һү худалдаха түсэб, даабаряа дүүргэжэ ядажа байгаад, ажахы доторой хэрэглэмжэдэ гээд сагаан эдеэ ехээр гаргашална. Жэшээнь, жэлэй эхинһээ хойшо колхоз хамта 7766 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулаад, 1600 үлүүтэй центнер һү ажахын доторой хэрэгсэлдэ гаргашалаа. Тиигэжэ энэ ажахы юһэн һарын түсэб дүүргэжэ шадаагүй, гүрэндөө аяр 775 центнер һү дутуу үгөөд байна.

Үнэндөө жэлэй түрүүшын хахадта колхоз һү худалдаха түсэбөө муу бэшээр дүүргэһэн аад, һүүлэй хэдэн һарада энэ ажалаа һуладхажа, һү һааляа хараа байса доошолуулаа. Ушар шалтаганиинь юуб гэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд зунай хүхэ ногооной үедэ һүн зүндөө һаагдана бэзэ гэһэндэл найдаад, һаалингаа фермэнүүдтэ анхаралаа багаар табяа, һаалишад, малшадай дунда бодото ашаүрэ гаргахаар мүрысөө эмхидхэжэ шадаагүй. Бүхэли зун соо фермэнүүдтэ үйлэдбэриин суглаан, зүблөөн нэгэшье удаа үнгэргэгдөөгүй, ямар фермын түрүүлжэ, ямарайнь гээгдэжэ ябаһаниие, яахадаа һү һаалиин дээшэлһэниие элирүүлхэ гэжэ хэншье оролдоогүй. Һаалишадай социалис мүрысөөнэй дүншье саг соогоо гаргагдадаггүй байгаа, фермэнүүдтэ һаалишадай үдэр бүри һааһан һүнэй дүншье тодо һонороор харуулагдадаггүй, энэ үдэр хэнэй түрүүлжэ, хэнэй гээгдэжэ ябаһаниие мэдэхын аргагүй байдаг һэн. Энээнһээ уламжалан, ажалай журамай һула, һайн үрэ дүн туйлахын, мүрысөөндэ илахын түлөө хүнүүдэй эрмэлзэдэггүй байһаниинь элитэ ааб даа.

Намартаа хээрын ногоотой хагдаржа эхилхэ үеэр ажахын хүтэлбэрилэгшэд һү һааляа доошолуулхагүйн тула үнеэдтэ нэмэлтэ тэжээл эдюулхэ, һайнаар һааха тушаа шухала хэмжээ абаха аабза гэжэ һанахаар байгаа. Илангаяа фермэ бүхэндэ тэжээл буйлуулха хүнүүдые хүдэлгэжэ эхилхэ, тэрээнтэй хамта үнеэдые һайн бэлшээридэ зүбөөр адуулха, тиигэжэ һү һааляа зунайхиһаа үшөө дээшэлүүлхэ гүйсэд аргатай байгаа.

Тиимэ хүдэлмэри хэжэ шадаагүй. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдые гараа хабсараад һууна гэнэгүйбди. Һү һаалиие дээшэлүүлхын тула зарим тэды оролдолго гаргана. Гэбэшье тэрэнһээнь өөдэтэй үрэ гаранагүй, һү һаалинь һанаһанда хүрэмөөр дээшэлнэгүй.

Графигайнгаа ёһоор «Улаан Оронго» колхоз энэ дүрбэдэхи кварталда үдэр бүри 29—30 центнер һү бэлэдхэлэй пунктда оруулха ёһотой байгаа. Мүнөө түс ажахыһаа үдэрэй 23—27 центнер сагаан эдеэн тушаагдана. Иигээд ерэхэдээ колхоз һү гүрэндэ худалдаха дүрбэдэхи кварталайнгаа түсэбые дүүргэнгүй үлэхэнь холо бэшэ болоо.

Мүнөө октябрь һара тэнгэһээ үнгэржэ, түрүүшын ольбон хүйтэнэй захын үзэгдөөд байхада, колхозой нэгэшье фермэдэ тэжээл оуйлуулха, шаналжуулха цех хүдэлнэгүй. Кибалинэй фермэдэ үнеэдынь шэнэ байрада оруулагдажа уягдаһан аад, байра соонь мүнөө хүрэтэр малай ууха уһан оруулагдаагүй. Үнгэрхэдөө һаалишад хүнэг амһартаяа угаахын тула халуун уһа гэртэһээ зөөнэ, фермэнь үбэлжэлгэдөө бэлдэжэ эхилээшьегүй гэхэдэ болохо. Иимэрхүү байдал баһал Культура гэжэ газартахи фермэдэ үзэгдэнэ.

А. НАГАСЛАЕВ,
«Коммунизмын туяа» газетын хүдэлмэрилэгшэ.

ОЛОН ДАБХАР БАЙРА

ЛЕНИНГРАД. СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ фабрика Ленинградай областьдохи эгээл һаяын шубуунай фабрикануудай нэгэн юм. Энэнь проектээр хараалагдаһан хүсэндөө болзорһоо урид хүргэгдэбэ.

Эндэ оньһожоруулагдамал дүрбэн дабхар байра түрүүшынхеэ баригдаа. Шубуудай байра бүхэндэ 147 мянга хүрэтэр—түсэбһөө холо үлүү тахяа байлгагдана. Ленинградта, Ленинградай область соогуур 150 мянган үндэгэн үдэр бүри эльгээгдэнэ.

(ТАСС).

СЭВ-эй комплексно программаар хараалагдаһанай ёһоор, газай 220 километр утатай соргго мүнөө татагдажа байнхай. ГДР-эй Беленэ хотын предприятиһаа ЧССР-эй Залужидахи чехословак-совет хании барисаанай нэрэмжэтэ химиин комбинат руу этилен энэ соргоор дамжуулагдаха юм. Этилен — синтетическэ каучук, искусственна утаһа, пластика үйлэдбэрилхэдэ хэрэглэхэ түүхэй эд.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ГДР ЧССР хоёрой хилэ дээрэ соргго татагдажа байна.

ЧТК—ТАСС-ай фото.

СИБИРЬ, БАЯЛИГУУДАА УУДАЛАН ГАРГЫШ!

Манай экономикын эршэтэй түргэн хүгжэлтэ оронойнгоо зүүн районуудай минерально-түүхэй эдэй, элшэ хүсэнэй нөөсэнүүдые бүрин хэрэглэхэ, Номгон далайн эрье хүрэтэр оршодог областьнуудай экономическа хүсэ шадалые улам арьбадхаха эрид шууд эрилтэ табина. Оронойн түлишын-элшэ хүсэнэй, уһанай ба ой модоной баялигуудай 80 шахуу процентынь оршодог нютагууд тухай эндэ хэлэгдэнэ. Эдэнэй нилээд ехэ хубинь Сибирьтэ байдаг юм. Нефть, газ, нүүрһэн, хүсэтэ гол мүрэнүүд, ой модонһоо гадна, байгалиин бусад олон баялигууд, тэрэ тоодо алмазууд, алтан, мүнгэн гэхэ мэтын шухаг металлнууд эндэ бии.

Сибириин баялигуудые ашаглахын тула ехэ мүнгэ гаргашалха хэрэгтэй болоно. Гэбэшье, энэмнай эсэсэй эсэстэ гаргашаяа оло дахин ехээр харюулхал байха... Баруун-Сибириин нэлэнхы тала дайда дээрэ һүүлэй хорин жэлэй туршa соо элирүүлэгдэһэн нефть ба газай нөөсэнүүд «Үе сагаймнай олошо» гэжэ нэрлэгдэһэн байха юм. Эндэхи хэбтэшэ нөөсэнүүд хэр ехэб гэхэдэ, энэ нютаг ойрын сагта дэлхэйдэхи нефтеэр элбэг гол провинцинуудай нэгэн боложо шадаха. Эдэ нютагуудай хүсэд шэнжэлэгдээгүй болобошье (Ураал Енисей мүрэн хоёрой хоорондохи нютагуудай оройдоол 15 процентые геологууд мүнөөдөө шэнжэлжэ үрдинхэй), эндэ угаа баян хэдэн уурхай нээгдээ. Тэдэнэй нэгэн Самоглор—үнэхөөрөө баян дайда болоно. Уренгойско байгаалиин газай һуудал дэлхэй дээрэхи тон ехэ уурхайнуудай нэгэн болоно.

Модод тухай хэлэхэ болоо һаа, Ураалай хадануудай ба Енисей мүрэнэй хоорондохи дайдын нөөсэнь Скандинавиин ой модоор элбэг гурбан ороной — Швециин, Финляндиин, Норвегиин, мүн Франциин нөөсэнүүдтэй тэн юм. Баруун-Сибириин ашагта малтамалнуудые эршэмтэйгээр бэдэржэ үргэлжэлһөөр. Нэгэн доро городууд, хүдэлмэришэнэй тосхонууд баригдажа, хүсэтэ нефть - газопроводууд табигдана, түмэр ба автомобилиин харгынууд заһагдана, хэлхээ холбооной, электродамжуулгын утаһа шэжэмүүд татагдана. Сибириие ашаглахын тула Ураалай, Позолжиин, Кавказай бусад областьнууд ба республиканудай хэдэ мянган мэргэжэлтэд элсүүлэгдэнэ. Байгаалиин хэсүү бэрхэтэй байдалда ажахын барилга түргэнөөр, иимэ ехэ хэмжээтэйгээр эрхилжэ байһан ушар дэлхэйн түүхэдэ үшөө үзэгдөөгүй юм.

Энэнь юун дээрэһээ элирнэб гэхэдэ, Самотлор Альметьевск хоёрой хоорондохи 2200 километр ута, дэлхэй дээрэхи тон томо нефтепроводые ашаглалгада оруулхын тула энэ жэлдэ Гүрэнэй комисси тушаажа абаа.

Зүүн районуудай байгаалиин баялигуудые ашаглаха ажахын шухала гуримууд юуб? Гол юумэнһээнь эхилхэмни. Зүүн тээхи нютагуудай үйлэдбэрилгын хүсэнүүдые түсэбэй ёһоор үргэлжэдэнь шууд түргэн хүгжөөхын тула манай орон өөрын политика бэелүүлдэг. Жэшээлхэдэ, Баруун - Сибиртэхи нефть, газ гү, али модые түс бүридэнь шэнжэлэн ашаглаха тухай хэлэгдэнэгүй. Уурхайнуудые ашаглалга (сааша даа абтаһан түүхэй эдэй нилээд ехэ хубиие буйлуулан шаналжуулга) нэгэн доро хэдэн шэглэлтэйгээр бэелүүлэгдэнэ.

Мүнөө Ураалай хүбшэһөө зүүгээрхи нютагуудта үйлэдбэриин нэгэдхэмэл томо нэгэдэл бии боложо байнхай. Иимэ үйлэдбэриин нэгэдэл 2 миллион шахуу дүрбэлжэн километр талмайтан нютагуудта байгуулагдана. Энээнэй али тухай ехэ байһые ойлгохо гэбэл, Франци, Англи, ФРГ, Япон, Финлянди ба Югослави гэхэ мэтын хэдэн гүрэнэй газар дайдые хамтадхаад үзэхэ хэрэгтэй.

Байгаалиин баялигуудые үргэлжэ дээрэнь ашаглахада, хүсэ ба мүнгэ зөөри сасан тарааха ябадал тохёолдуулхагүй гү? Үгы. Харин иимэл онол арга капитальна барилгада мүнгэ һомололгые, ашаглалгын гаргашые бага болгоо гэжэ элирүүлэгдээ.

Сибирьтэ ажахын олон һалбаринуудай хүгжөөгдэһэнһөө уламжалан, хүн зонойнь тоо түргэнөөр нэмэнэ. Нэгэн доро социальна, соёлой, ажабайдалай байгуулалтада мүнгэн ехээр һомологдоно. Хүнүүдэй зүүн тээшээ олоороо нүүлгэ тэндэхи зоной зайлашагүй ургалтые түргэдхэнэ.

Баруун - Сибириин тэгшэ газар дээрэ хүн зоной хубааран нютагжалга хубилна. Обь мүрэниие зубшаһан дундуурхи тала нютагуудта — нефть абадаг гол газарта 100—150 мянган зонтой городууд, олон тоото хүдэлмэришэдэй тосхонууд бии боложо байнхай. Сааша саашадаа нефтиин һудалнуудые ашаглалгаһаа уламжалан, эндэхи байдал улам баян дэлгэр, болбосон болохо. Яахадаа тиигэхэб гэхэдэ, городууд хойто зүгэй нютагуудай хүгжэхэ гол нүхэсэл болоо бшуу.

Холын хойто зүгтэ, полюс шадарай райондо түсхай түхэлэй тосхонуудые байгуулха хэрэгтэй гээшэ ха. Олонхи мэргэжэлтэд иигэжэ тоолодог байна. Эдэ районуудые ашаглаха онол арга ямар байхаб гэхэдэ, ашагта малтамалнуудтай газарнуудта, малтан абадаг предприятинуудһаа гадна, гэр байранууд — халаанда гараха хүдэлмэришэдэй саг зуура байха гостиница баригдаха зэргэтэй. Вахтаяа дүүргэһэн хүдэлмэришэд дулааншаг уларилтай нютагуудай гол городто байдаг гэртээ самолёдоор бусаха болоно. Байгаалиин тааруу зохид байдалда хүнүүд ажаһууха зэргэтэй. Хэрбээ холын Хойто зүгтэ хүнэй заатагүй байха ушартай болоо һаань, тэрэ болзорыень хороохо шухала.

Баруун - Сибирьтэ нефть, газай промышленность түргэнөөр хүгжэхэдөө, нефть, газ, тэдээнһээ гаргагдадаг продукци газаа тээшэнь худалдаха ехэ арга боломжо хангаха байна. Ази-Европо гэһэн нефтепроводые барижа дүүргээд, тэрэниие «Дружба» гэдэг нефтепроводтой холбохоло, Сибириин нефть СЭВ-эй гэшүүн оронуудта бүри ехээр нэмэжэ үгэхэ арга олгоо. Эдэ оронуудта нефть нэмэжэ үгэлгэ социалис ёһоной экономическа харилсаа холбооной үргэн ехэ программаар бэелүүлэгдэхэ.

Георгий ТАРАСОВ,
экономикын эрдэмэй доктор.
(АПН).

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДҺАА МЭДЭЭСЭН...

БЕЛОРУССИ...

ХҮДӨӨГЭН...

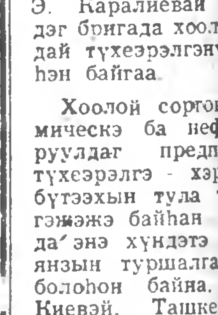

ГРУЗИ:

«КОЛХИДА» ТУР... ГАРАБА

УЗБЕКИСТАН...

КамАЗ-ай ЗАХИ... ҮДЭРЭЙ ТУРША

ТАДЖИКИСТА...

ТУРДЫ ДУШ... РЕКОРД

(ТАСС-ай...)

Хэнэйшье мэдэhээр эхэ малые хаhа сагтань үрэжүүлээд, hайнаар эдеэлүүлээд, харуулалаад байгаа hаа, түл олон абтажа, тэрэнэй үндэhөөр саашадаа мяха, hү, ноохон ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ.

Энээнийе Түнхэнэй аймагай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд hайн мэдэжэ байна ааб даа. Гэбшье аймаг дотор hүүлэй үедэ адууhа малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тушаа анхарал үшөөл багаар табигдана гэжэ hанахаар.

Хараад үзэел даа. Эндэхи ажахынуудта нёдондоной энэ үеынхитэй сасуулхада, энээ үнеэн бүриhөө 25 килограммаар бага hүн haaгдаа. Илангаяа Түнхэнэй, Саянай совхозууд, «Восточные Саяны» колхоз үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо үнеэн бүриhөө 100—... килограммаар бага hү haaгдаад байна. Тэрэшэлэн мяхадhoo, ноохоншье бага ...лагдаа.

Энээнэйнь гол шалтагаан ...б гэхэдэ, ажахынуудта мал үрэжүүлхэ, илангаяа искусственна үрэжүүлгэ эмхидхэхэ хүдэлмэри hулаар табигдаа гэжэ hанагдана. Жэшээ гэхэдэ, нёдондо аймаг дотор зуун үнеэн бүриhөө ...ойдоол 77 тугал абтаа. ... жэлдэшье бэhал бира... Үнгэрhэн юhэн hара соо зуун үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 53 тугал абтаад байна. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ зуун эхэ хонин бүриhөө 81 хурьган абтаа hаа, мүнөө жэлдэ ойроодоол 70 хурьган томо болгогдоо. Тиихэдэ Саянай совхоздо зуун үнеэн бүриhөө миил 41 тугал абтаад байнхай. Мүн Туранай совхоз, «Восточные Саяны» колхоз нёдондоной энэ үеынхидэ орходоо зуун үнеэн бүридэ абахада, 6—10 тугал үсөөнөөр түлжүүлээ.

Республикын арадай хиналтын комитедтэ

ХУБИЛАЛТА ХЭХЭЭР БОЛОО

Хүшэр хүндэ уларилтай жэл болоо, үбэлдөө малнай үбhэ тэжээлээр дуталдажа, ашаг шэмээ доошолуулаа, түл үсөөнөөр абтаа гэжэ эдэ ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд тохёолдоhон байдалай шалтагаание тайлбарилна.

Энэнь зарим талаараа зүйтэйшье гэлэй. Теэд тэдэнэртэй тон адли эрхэ байдалтай Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз жэлhээ жэлдэ мяха, hү, ноохо ехээр абана. Жэшээнь, тус ажахыда hүүлэй хоёр жэл соо хонин бүриhөө 1,1 килограммаар ехэ ноохон хайшалагдаа, гансахан hүүлэй нэгэ жэл соо үнеэн бүриhөө 436 килограммаар ехэ hүн haaгдаа.

Иигээд ерэхэдээ имагтал үбhэ тэжээлэй дутамагhaa малай ашаг шэмэ ехээр доошоо ороо гэжэ хэлэхын аргагүй. Эхэ малые олон болгохо, тэдэнhээ түл олоор абажа, гарза хоролтогүйгөөр томо болгохо хэрэг дээрэ дурсагдаhан ажахынуудта үшөөл hулаар табигданхай гэжэ хэлэхэ ушартай. Нэн түрүүн гүүртэ, фермэнүүдтэ үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлхэ. үсхэбэридэ табигдаха эмэ тугал, бүруу, хашараг, гунжадые hайнаар шэлэжэ, зүбөөр харууhалха тушаа бодото оролдолго гаргагданагүй. Бүхы hүрэгэйнь тоогоор абахада үнеэдынь үсөөн байна. Тугал, томо малшье олон гарзална.

hаяхан арадай хиналтын комитедэй шалгажа үзэхэдэ, аймагай бүхы 31 hаалиин фермын ойроодоол хоёр фермэдэнь искусственна үрэжүүлгын пунктнууд хүдэлжэ, бэшэндэнь буханууд табигдашоо. Пунктнуудай түхэреэн жэл соо хүдэлдэггүй дээрэhээнь техник-үрэжүүлэгшэдые ходо hэлгэнэ. Байгша оной үнгэрhэн юhэн hара соо 12 техник-үрэжүүлэгшэд hэлгээ. Тиимэhээ дүй дүршэл ехэтэй техник-үрэжүүлэгшэдэй дуталдадагынь ойлгосотой ааб даа.

— Олонхи үнеэдэй намар, үбэлэй сагта үрэжүүлэгдэдэг дээрэhээнь зунай сагта искусственна үрэжүүлгын пунктнуудые хаадагбди, — гэжэ эндэхи мэргэжэлтэд хэлэнэ.

Үнэндөө Түнхэнэй аймагай ажахынууд эрхим hайн үүлтэрэй бухын үрэ хэрэглэжэ, бүхы үнеэдээ искусственна аргаар үрэжүүлдэг болохо дурагүй байна бшуу. Нёдондо эндэхи колхоз, совхозууд бүхы үнеэдэйнгээ ойроодоол хахадыень искусственна аргаар үрэжүүлээ. Үнеэд соо дайралдаhан лэ бухануудые табихадань малай үүлтэр hайжарнагүй. Зарим ажахынуудта олонхи бухануудынь 5—6 жэл удаагаар үрэжүүлгэдэ табигдана. Тиимэhээ нэгэ түрэлэй шуhанай мал олон болоно, үлбэр муу тугал гарана ха юм.

hүүлэй гурбан жэлдэ ажахынуудта үнеэдэйнь тоо мүртэй нэмэнэгүй. Мүнөө колхоз, совхозуудай бүхы эбэртэ бодо малайнь hүрэг соо үнеэдэйнь тоо 30 процентшье болоногүй. Энээн дээрэhээ эхэ мал олошоруулха түсэб дүүргэгдэнэгүй бшуу. Нёдондо аймагай ажахынуудта үнеэдэйнь тоо түсэбөөр хараалагдаhанhaa 707 толгойгоор үсөөн байгаа. Жэшээнь, Саянай совхоз үнеэдые олошоруулха түсэбөө 145 толгойгоор дутуу дүүргэhэн аад, энэ жэлдэ тус ажахын хүтэлбэрилэгшэд аяар 200 гаран үнеэ голодоhондо гаргажа, мяханай комбинадта тушаажархёо.

Эхэ малые олошоруулжа, тэдэнhээ түл олоор абаа hаа, саашадаа мяхан, hүн ехээр үйлэдбэрилэгдэхэ байhаниинь хэндэшье мэдээжэ ааб даа. Тиимэ гэтэр нёдондо аймагай колхоз, совхозуудта бэеэ хүсэhэн гунжадай ойроодоол 41 процентнь ороондо оруулагдажа, аяар 1930 үнеэн мяханда тушаагдаа. Энэмнай ёhотойл эзэн буса ябадал болоно. Олонхи фермэнүүдтэ hү ехэтэй hайн үнеэд олон. Теэд тэдэнhээ абтаhан эмэ тугалнуудые багаhаань hайнаар тэмдэглэжэ абаад, тусгаар нарин харууhа, тэжээлдэ табиха, ашаг шэмэ ехэтэй мал олон болгохо тушаа анхарал мүртэй хандуулагданагүй. Үсхэбэридэ табигдаха эмэ бүруу, хашарагуудынь мяханда тушаагдаха малтаяа сугтаа байлгагдана. Тиигэжэ байхадань, үнеэдэйнь ашаг шэмэ яагаад дээшэлхэб даа.

Саашадаа аймаг дотор үхэр малай тоо толгойе түргэн олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ, адууhа мал тушаа шухала хэмжээ абаха, адууhа мал үсхэбэрилхэ түрүү онол арга үргэнөөр хэрэглэдэг болохо саг ерээ. hаяшаг аймагай арадай хиналтын комитедэй зүблөөн зарлагдажа, тэндэ «Сибиряк» колхозой түрүүлэгшэ Л. А. Максимов, зоотехник Д. Н. Кистинев, «Восточные Саяны» колхозой түрүүлэгшэ А. М. Асалханов, главна зоотехник Б Ж. Хартахаев, Саянай совхозой директор Н. Б. Манзаев гэгшэд уригдаhан байгаа. Элирүүлэгдэhэн дутагдалнууд энэ зүблөөн дээрэ хэлсэгдэжэ, тэдэнние түргэн усадхаха тушаа ажахын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдтэ шангаар hануулагдаа. Адууhа малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тодорхой хэмжээ абаха, тэрэние бэелүүлхэ болзорынь гаргагдаа. Илангаяа бүхы үнеэдые искусственна аргаар үрэжүүлдэг болохо тухай шанга эрилтэ табигдаа.

С. ЦЫДЫПОВ,
республикын арадай хиналтын комитедэй инспектор.
П. СОБЕННИКОВ,
арадай хиналтын комитедэй штатна бэшэ инспектор.

ЭНЭ ХҮНИИЕ БУЛТАДАА ТАНИДАГ

Захаамин нютагай хүн бүхэнтэй уулзаад гү, али хөөрэлдөөд байхадаа, үнинэй багша Даниил Васильевич Лаврентьев тухай асуугаа hаатнай, бултадаа шэхуу мэдэхэ ёhотой. Даниил Васильевич Захааминай аймагта гуша гаран жэлдэ багшалаа. Ганса Санагын дунда hургуулида 20 гаран жэлдэ багшалhан байна.

Энэ хүмнай Санагын долоон жэлэй hургуулиие эгээл түрүүлэн байгуулжа, директорээр нилээд удаан хүдэлөө. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда мордожо, гал дүлэн соогуур гаралсаа.

Даниил Васильевич Лаврентьевэй шабинар мүнөө нилээд наhатай хүнүүд болонхой. Тэдэнэр эрдэмэй кандидадууд, инженер, врач, агроном, лётчик болон бусад олон мэргэжэлтэйнүүд.

Даниил Васильевич Лаврентьевэй багшын баян дүй дүршэлдэ hурахаяа олон хүн ерэдэг юм. Энэрхы сэдьхэлтэй багшын хэшээлдэ hууhан мэргэжэлтэ бүхэн өөртөө туhатай юумэ хэзээдэшье оложо абадаг.

hүүлэй үедэ Даниил Васильевич Загарайн аймагай ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таhагые даагшаар хүдэлөө. hаяхан энэ багшада «СССР-эй арадай гэгээрэлэй отличник» гэhэн тэмдэг барюулагдаба.

Даниил Васильевичай хаанашье ябахада, тэрэнэй шабинар, шабинарайнь үхибүүд — бултадаал тэрээндэ эрдэм ном заалгаhан хүнүүд тэрэниие баяртайгаар угталаг. Арадай гэгээрэлдэ олон жэлдэ амжалтатайгаар хүдэлhэнэйнгөө түлөө гүрэн түрын шагналнуудта, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотада нүхэр Д. В. Лаврентьев хүртэhэн юм.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. В Лаврентьев.
Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

Ажалшадай бэшэгүүдhээ

БАЯР ЁҺОЛОЛОЙ ҮДЭШЭ

Хэжэнгын найман жэлэй интернат hургуулида hаяхан баяр ёhололой үдэшэ болобо. Тэрэнь эндэ үни удаан саг соо hайнаар хүдэлhэн нүхэдөө амаралтада үдэшэлгэдэ зорюулагдаhан байгаа.

hургуулиин hүниин няня Бальжима Зодбоевна Дашабылова, харуулшан Цыретор Шагдаровна Жигмитова, техническэ хүдэлмэрилэгшэ Матрена Фёдоровна Широких гэгшэдые сугтаа хүдэлдэг нүхэдынь хани халуунаар амаршалаа. Аймагай Соведэй гүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таhагай, hургуулиин дирекциин Хүндэлэлэй грамотанууд дээрэ дурсагдаhан нүхэдтэ энэ үдэшэ барюулагдаhан байна. hургуулиин багшанарай ба бусад хүдэлмэрилэгшэдэй зүгhөө пенсидэ гарагшадта үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба.

Нүхэд Б. З. Дашабылова, Ц. Ш. Жигмитова, М. Ф. Широких сугларагшадта үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэжэ, харюугай үгэ хэлээ. Пенсидэ гараашье hаа, түрэл коллективтээ үлэжэ, үшөө hайнаар хүдэлхэбди гэжэ тэдэнэр мэдүүлбэ.

Г. ГЭСЭГЖАПОВА.
Хэжэнгын аймаг.

ЗАГАҺА ЕХЭЭР БАРИХЫН ТҮЛӨӨ

Камчаткын колхозуудай таби гаран траулер, загаhа бариха сейнер эдэ үдэрнүүдтэ Номгон, Охотско далайнуудта гаража, сайра, сельдь барина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Карагинска районой Беккеревэй нэрэмжэтэ колхозой «Краснокутск» гэжэ траулер загаhа барилгада гарахаар бэлдэжэ байна.
ТАСС-ай фотохронико.

Айл бүхэндэ—газетэ, журнал

ҺОНИРХОН УНШАМААР

КПСС-эй Центральна Комитет, Совет правительство экономическа, политическэ, сэрэгэй талаар гүрэн түрэ хамгаалан бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулна. Зэбсэгтэ хүсэнүүдээ хүсэтэй болгохоhоо гадна, граждан оборонын хүдэлдэ анхарал табигдана.

Граждан оборонын гол зорилгонь хүнүүдые бэеэ, арадай баялиг хамгаалха арга шадабарида hургаха хэрэг болоно. Граждан обороно тухай арад зондо тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэй, ниитэ хамгаалгын хүдэлмэри ... сэргэй патриотическэ хүмүүжүүлгэдэ ехэ ну... байха юм. Энэ хадаа айл бүхэндэ ха... хэрэг гээшэ.

Граждан обороно тухай ... дунда ойлгуулан хүдэлмэри ябуулхада «Военные знания», «Советский Красный Крест» гэжэ журналнууд, «Советский патриот», «Красная Звезда» гэжэ газетэнүүд, мүн телевидени, радио, ба кино тон ехэ үүргэ гүйсэдхэнэ. Тиихэдэ профсоюзнуудай, «Знание» обществын, ДОСААФ-ай эмхинүүд энэ асуудалаар ехэ хүдэлмэри хэжэ байдаг гээшэ.

«Военные знания» гэжэ hара бүри гарадаг олониитын журналай гаража эхилhээр hаядаа табин жэл болохонь. 1974 ондо тус журналай хуудаhануудта табан жэлэй түсэб дүүргэхын тула Совет ороной ажалшадай тэмсэл, Эхэ ороноо хамгаалха тухай багша Ленинэй захяа заабаринууд, ороной Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй хүсэ шадал дээшэлүүлэн бэхижүүлхэ талаар Коммунис партиин, Совет правительствын үдэр бүриин оролдолго ... дал толилогдохо, саашадаа толилогдохо.

Граждан оборонодо хүнүүдые hургаха, ДОСААФ-ай организацинуудай ажал ябуулга, сэрэгэй техническэ спортын hонинууд тухай бэшэгдэдэг. Сэрэгэй ажабайдал тухай номуудhаа хэhэгүүд, шэнэ номууд тушаа шэнжэлэл баhал хэблэгдэдэг юм.

ДОСААФ-ай ЦК-гай үмэнэhөө гарадаг «Советский спорт» гэжэ газетэ hонирхолтой. Сэрэгэй эхин бэлдэлгэ, hуралсалай пунктнуудай хүдэлмэри, сэрэгэй спортын хүгжэлтэ, Совет Армиин мэргэжэлтэдые бэлдэлгэ гэхэ мэтэ онсо удха шанартай асуудалнуудта энэ газетэ гол анхаралаа хандуулдаг байна.

Аймагуудай «Союзпечать» агентствэнүүдтэ, хэлхээ холбооной отделенинүүдтэ, предприяти, колхоз, совхозуудай, эмхи зургаануудай хэблэл тарааха ниитын түлөөлэгшэдтэ дээрэ дурсагдаhан газетэ, журналнуудта захил хэхэдэ болоно.

А. АЛЕКСАНДРОВ,
республикын гражданска оборонын штабай начальнигай орлогшо.

КНДР-эй бүд нэхэлгын предприятинуудта хуушарhан түхеэрэлгэнүүд hэльбэн заhагдана, шэнэ технологи нэбтэрүүлэгдэнэ. Түсэбтэ зургаан жэлэй дүүрэтэр республикада 500 миллион метр бүд нэхэгдэхэр болохо юм.

Зураг дээрэ: Хамхындахи бүд нэхэдэг комбинадта.

ЦТАК-ТАСС-ай фото.

УЛАМ СААШАА—БУРУУ ТЭЭШЭЭ

(Хитадай засагаархидай хархис политика тухай)

Агууехэ Октябриин социалис революциин нүлөөн доро Хитад орондо арадай хубисхал эхилээ hэн. Энэ хадаа бүхы дэлхэйн революционно хүгжэлтын нэгэ хубинь боложо хүгжэhэн юм.

Агууехэ Октябриин туг доро Хитадай арад түмэн ороноо эзэрхэг түримхэй империалистнуудhaa сүлөөлхэ, арадта эрхэ сүлөө олгохо, тэрэнэй ажаhуудал, ажахые hайжаруулха тэмсэл хэжэ эхилээ hэн. Тэрэ үедэ Хитадта марксис бүлгэмүүд, социалис организацинууд, түрүүшын марксистнууд бии болоо бэлэй. Хитадай түрүүшын коммунистнууд болохо Ли Да-чжао, Цю Цюй-бо, Чжан Тай-лэй, Пын Бай гэгшэд Хитадай Коммунис партие эмхидхэгшэд байhан юм. Тэдэнэр хадааород арадай жэшээгээр арадай революци хэхэ ёhотойбди гэжэ арад зоноо уралан хүтэлбэрилhэн байдаг. Марксизм-ленинизмын hургаалые хүтэлбэри болгон, Советскэ Союзай Коммунис партиин болон. Коминтернын дэмжэлгэ, туhаламжые хэрэглэн, Хитадай коммунистнууд хадаа үг зорилгоёо, ажал ябуулгынгаа дайшалхы түсэб хараалhан байгаа. Энээнэйнгээ ашаар Хитадай Компарти арадай революци толгойлон ударидажа, илалтада асарhан бэлэй.

Революциин илалтын ашаар Хитад орон хархис дарлагшадhaa, империалис богоолшолгоhоо мултаран гараhан, арад зониинь эрхэ сүлөөтэй болоhон байгаа. Хитадай революциин илалта хадаа социализмын хүсэ шадал шангадхаhан юм.

Хитадай Арадай Республикын тогтоhоор түрүүшын 10 жэлэй туршада Компартиин ударидалга доро экономико, соёл культурые хүгжөөхэ талаар горитойхон ажал ябуулагдаhан, социализмын үндэhэ hуури табигдаhан юм гээшэ.

1956 ондо үнгэрhэн КПК-гай VIII съезд үнгэрhэн саг соо туйлаhан амжалтануудые согсолон батадхаад, социалис общество байгуулха талаар зорилгонуудые хараалhан юм. VIII съездын тогтоол соо марксизм-ленинизмын hургаалда, пролетарска интернационализмда түшэглэн, орон доторoo ажахыгаа, соёл культураяа хүгжөөхэ, тэрэшэлэн социалис демократи хүгжөөхэ ёhотой гэжэ хэлэгдэhэн байдаг. Советскэ Союзтай, социалис гүрэнүүдтэй хани барисаагаа улам хүгжөөхэбди, социалис системые бүри хүсэтэй болголсохобди гэжэ съезд тэмдэглээ hэн. Советскэ Союзай урдань үзүүлhэн туhаламжа, саашадаа үзүүлхэ туhаламжа хитад арадта тон хэрэгтэй, туhатай юм гэжэ тус съезд тэмдэглээ hэн.

Харин Хитадай Компартиин VIII съездын шиидхэбэрие эрид хазагайруулан, Мао Цзэ-дун, тэрэнийс тойроhон националис бүлэг арба гаран жэл соо жэжэ буржуазна, хархис политика бэелүүлжэ байна. Тэдэнэр аман дээрээ марксизм-ленинизмые хамгаалагшан болоод, үнэн дээрээ тэрэ hургаалда урбажа, социализм байгуулха хэрэгтэ харша политика номножо, ябуулжа байдаг юм.

Энээнhээ боложо Хитадай Арадай Республикын дотоодын байдал ехээр доройтожо муудашоо, ажахынь хохидол гээгдэлдэ орожо, арбаад жэлээр хойшоо шадүүлээ. Научна социализмын hургаалhaa арсаhан, тэрээндэ урбаhан дээрэhээнь Хитадта социалис харилсаанууд, социализмын хүсэнүүд hулараа.

Хитадай засагаархин мухар национализм, ехэ hянатанай дээрэлхүү балмад ашаг гаргана. КНР-эй мүнөөнэй конституци уншахада, имагтал хитад наци гүрэн тухай бэшээтэй байна. Бага үндэhэ яhатан байдалаа өөрөө толгойлхо эрхэгүй байна. Мао Цзэ-дун, тэрэнэй тала баригшад хитад бэшэ арадуудые, үндэhэ яhатание доромжилхо, хашаха хааха харааа бодолоо түсэд политика болгоод, бэелүүлжэ оронхой. Национальна районуудта хитадуудые олоорнь нүүлгэнэ, бага яhатанай hайн газар дайдынь булиан эзэлнэ, тэдэнэй үндэhэн хэлэнэ болоно.

Марксизм-ленинизмдэ харша суртал номножо, Мао Цзэ-дун болон тэрэнэй түшэмэлнүүд Советскэ Союзай, бусад социалис оронуудай бодото байдалые харата муухайгаар хардажа, худал хуурмагаар харуулжа байдаг. 1960-аад онhоо эхилээд, Хитадай хүтэлбэрилэгшэд совет-хитад арадуудай хани барисаае үгы хэхэ hэдэлгээр элдэб үйлэ хэрэгүүдые ябуулна. Хитадай хото, хүдөөгэй магазинуудта Советскэ Союзые худал хуурмагаар хараахан номууд наймаанда гарадаг. Хитадай хэблэл элдэб үнгын антисоветскэ материалнуудые тараана. Жэшээнь, 1972 ондо центральна газетэ, журналнуудта Советскэ Союзые харааhан хардаhан 500 гаран материал, 1973 оной гурба hара соо 100 гаран материал туйхаглагдаа.

Мао Цзэ-дун дайн сэрэг «зайлашагүй болохо ёhотой» гэhэн сурталаа номноhоор зандаа. Дайнда бэлдэхэ тухай миин үгэ хэлэлгээр хизаарлагдана бэшэ, харин мүнөө үедэ Хитадай бүхы ажабайдал дайн бэлэдхэлгэдэ зорюулагданхай. Хитадай сэрэг шэнэ буу зэбсэгээр зэбсэгжэнэ, арад зоноо дайнда бэлдэхые, үлэн хооhоор ябахые Хитадай хүтэлбэрилэгшэд уряална. Шэнэ буу зэбсэг, илангаяа ядерна буу зэбсэг ехээр бэлдэнэ. 1964 онhоо эхилээд, 15 дахин ядерна, водородно бомбонуудые тэhэлжэ, туршалга хэhэн байна. Энэ жэлэй июниин 27-до Синьцзян шадар водородно бомбо дахин тэhэлбэ. Тиихэдээ тэдэнэр хойто зүгтэхи томо хүршэ оронтой — Советскэ Союзтай — дайн байлдаа хэхээр бэлэн байха ёhотойбди гэжэ дабтаhаар зандаа.

Советскэ Союзтай буу зэбсэгэй хүсөөр хөөрэлдэхэ гэhэн Хитадай засагаархидай hэдэлгэнүүд хатуу шанга харюу сохилто абаhаниинь мэдээжэ. Совет гүрэн арсалдаата бүхы асуудалнуудые, тэрэ тоодо газар, хилэ тухай асуудалые амгалан ёhoop хэлсээ хөөрэлдөө хэжэ, шиидхэхэ ёhотойбди гэжэ Хитадай засагаархидта дурадхаhан юм. Теэд hүүлэй 4 жэл соо хоёр оронoй хоорондо хэгдэжэ байhан хэлсээнүүд Хитад талын гэмээр урагшаа дабшанагүй, үрэ дүнгүйгөөр үргэлжэлhөөр. Бэе бэедээ дайгаар орохогүй гэhэн договор баталая гэжэ манай правительство Хитадай засагаархидта хандаhан байна. Теэд энэ хандалгада Пекин ямаршье харюу үгөнэгүй.

Хэнэйшье мэдэhээр, Советскэ Союзай гадаадын эб найрамдалта политикын ашаар уласхоорондын шахардуу байдал нилээд hулараа. Теэд hайжаржа байhан уласхоорондын байдалые муудуулха, «хүйтэн дайнай» үе сагые hэргээхые оролдодог, эрмэлзэдэг хүсэнүүд дэлхэй дээрэ бии байhaap. Тиин Хитадай хүтэлбэрилэгшэд эдээнтэй хоолойгоо нэгэдүүлэн, амгалан тайбан байдалда аюул тохёолдуулна.

Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида Хитадай Арадай Республикын абтаhан ушар эб найрамдал бэхижүүлхэ, уласхоорондын аюулгүй байдалые хангаха хэрэгтэ туhа нэмэри болоогүй. Юуб гэхэдэ, КНР-эй делегаци эб найрамдал хангаха, буу зэбсэг хуряаха, Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдалые hулаpуулха талаар шиидхэбэринүүдые баталан абаха ябадалда hаад ушаруулна. Европодо аюулгүй байдал тогтоохо тушаа hүүлэй үедэ туйлагдаhан амжалтанууд Хитадай засагаархинай hанаае ехэтэ зобоооно. Тиимэhээ тэдэнэр Европодо «хүйтэн дайнай» политика ябуулха дуратай этэгээдүүдтэй нягта холбоо байгуулха гэжэ оролдоно. Европодо аюулгүй, энхэ тайбан байдал байгуулха талаар зарлагдахаяа байhан зүблөөе болюулха гэжэ ехэ оролдоно.

СССР США хоёр дүтэ боложо байна. Дунда зэргын, багашаг гүрэнүүдые тэдэнэр зонхилно, тиимэhээ эдэ хоёр агууехэ гүрэнүүдтэ эсэргүү тэмсэл эхилэе гэжэ Пекинэй засагаархид бусад гүрэнүүдые тухирна. Стратегическэ ядерна ракетэнүүдые хизаарлаха, ядерна дайнай аюулые зайлуулха тухай СССР США хоёрой хэлсээнүүдые тэдэнэр буруушаана.

Хитадтахи мүнөөнэй обществые социалис замаар хүгжэнэ гэхын аргагүй. Хитадта мүнөө байhан засагые марксистско-ленинскэ сурталай ёhoop пролетаринадай диктатурын зорилго дүүргэнэ гэхын аргагүй. Энэ жэлэй августын hүүл багаар Пекиндэ Хитадай Компартиин X съезд үнгэрбэ. Тус съезд ямар асуудалнуудые хэлсээб, ямар шиидхэбэринүүдые абааб?

КПК-гай съезд тон нюуса оршон байдалда үнгэрөө. Съездын дүүрэhэн үдэр, августын 28-да Хитадай Синьхуа агентство КПК-гай X съезд боложо, ажалаа дүүргэбэ гэжэ мэдээсэhэн байна. Засаг барижа байhан партиин нюусаар съезд хэжэ байhан ушарые коммунис партинуудай түүхэдэ олохогүйт. Энэмнай юрэ бусын юумэн болоно. Ядалдахадаал Мао Цзэ-дун, тэрэнэй бүлэглэл партиин демократие эдэжэ, нюусаар, арад зонhоо хоргодоhо съезд үнгэргэбэ гэжэ хэлэхэ шухала.

Хитадай Компартиин X съездын ажал хүдэлмэри, тэндэ абтаhан тогтоолнууд юу харуулнаб гэхэдэ, Маогой тала баригшад марксизм-ленинизмын hургаалда урбажа, бүри саашаа холодон, империализмын хархис хүсэнүүдтэй хамтаржа байhыень гэршэлбэ. Советскэ Союзда, социалис системэдэ эсэргүү политика Хитадай засагаархид бүри нэтэрүүгээр ябуулна гэжэ съездын шиидхэбэринүүд харуулна. СССР США хоёртой тэмсэхэ ёhотой гэhэн худал хуурмаг теори номнон, үнэн дээрээ гансахан лэ Советскэ Союзда эсэргүү тэмсэл ябуулhaap. Мао Цзэ-дун, тэрэнэй тала баригшад национальна сүлөөрэлгын тэмсэлые социалис лагерьhaa таhалан холодуулха, hулаpуулха гэжэ оролдоно, багашаг, дунда зэргын оронуудые толгойлон ударидаха, бүмбэрсэг дэлхэйн зонхилхы гүрэн болохо гэжэ оролдоно.

Азида эб найрамдалые хамтаараа бэхижүүлхэ, энхэ тайбан, аюулгүй байдалые баталан байгуулха политикые КПК-гай X съезд буруушааhан байна. Съезд дээрэ урдань Маогой орлогшо дарга байhан Линь Бяое элдэб үнгөөр харааhан байна. Тиигээд Линь Бяогой тала баригшад гэгдэhэн Чэнь Бодо болон партиин бусад хүтэлбэрилхы тушаалтад партиhaa хаюулаа. Энэ юу харуулнаб гэхэдэ, КПК-гай дээдэ тушаалтадай дунда засагай түлөө шанга тэмсэл үргэлжэлhөөр, Хитад орондо хүшэр хүндэ байдал тохёолдоhoop гэжэ гэршэлнэ. Мао Цзэ-дунай балмад политикые зүбшөөдэггүй Хитадай коммунистнууд бии гэжэ гэршэлнэ гээшэ. Хэршье хүндэ хүшэр байдалтай байбашье, КПК-гай X съездые «бата жагсаалтай съезд», «илалтын съезд» гэжэ харуулхые Маогой пропаганда оролдоно Хайшан гээд энэ съезд «бата жагсаалтай съезд» болохо юм? Маогой тала баригшад энээние зүбөөр ойлгуулжашье, тодорхойлжошье үгэнэгүй. Үнэндөө, ойлгуулжа шадахаар баримтануудшье үгы ха юм.

Мүнөөнэй Хитадай хүтэлбэрилэгшэдэй хэрэг, ажал ябуулга Коммунис партиин, бүхы хитад арадай аша туhатай холбоогүй байха юм. Хитадай саашанхи хүгжэлтэ, тэрэнэй социалис замаар дабшалта имагтал манай оронтой, бусад социалис оронуудтай, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнтэй нягта холбоотой байха ёhотой. Энээние хараадаа абан, Советскэ Союзай Коммунис парти, Совет правительство политикаяа бэелүүлнэ. Тиихэдэ манай парти, манай арад Мао Цзэ-дунай бүлэг хитад арад хоёрой хоорондо онсо илгаа бии гэжэ hайса мэдэнэ. Мао Цзэ-дун, тэрэнэй дахуулнууд совет арадта социалис оронуудай арадуудта дайсан байхаhаа гадна, хитад арадайшье дайсан болоно бшуу. Совет арад сэн, манай Коммунис парти маоистнуудай политикые эрид буруушаана, тиигээд олон миллион хитад арадтай, Хитадай үнэн сэхэ коммунистнуудтай хани барисаатай байха гэжэ оролдоно.

Дэлхэй дээрэ тон hүүлэй үедэшье боложо байгаа үйлэ хэрэгтэ — Чилидэхи сэрэгэй фашис этэгээдүүдэй засаг түрэ буляагаад, зэрлиг ашануудые гаргахадань, «гурбадахи дэлхэйе хамгаалдаг зомди» гэдэг Пекинэй засагаархидай абяа шэмээгүй байhан ушар эдээнэй ёhото шарайе, политическэ үнэн нюурые бүхы дэлхэйдэ эли тодоор харуулна.

Ш. ЧИМИТДОРЖИЕВ,
Буряадай филиалай ниитын эрдэм шэнжэлэлгын институдай секторые даагша.

ДНЕПР—АЖАЛША МҮРЭН

«ОЙ МОДОН соогуур, хада уулануудай хоорондуур мэлмэгэр хүхэ уһаяа аалиханаар, тэнюунээр урадхуулжа байха үедөө Днепр мүрэн үзэсхэлэн һайхан юм...». Ородой агууехэ уран зохёолшо Н. В. Гоголиин бэшэһэн эдэ үгэнүүдые мэдэхэгүй хүн хомор байха. Арадай дуунууд, мүн уран зохёолшодой, уран зураашадай, композиторнуудай зохёолнууд дотор Днепр мүрэнэй образ тобоймо хурсаар харуулагданхай.

Волго ба Дунай мүрэнүүдэй һүүлээр Днепр утаараа Европодо гурбадахи һуури эзэлнэ. Энэ мүрэн хойноһоо урагшаа аяар 2 мянга гаран километртэ һунахадаа, аха дүү гурбан республикын — Россиин Федерациин, Украинын ба Белоруссиин ССР-нүүдэй үлгэн һайхан дэбисхэр дээгүүр эсхэн гарадаг юм. Энэмнай Советскэ Союзай Европын хубидахи шухала уһан зам болоно.

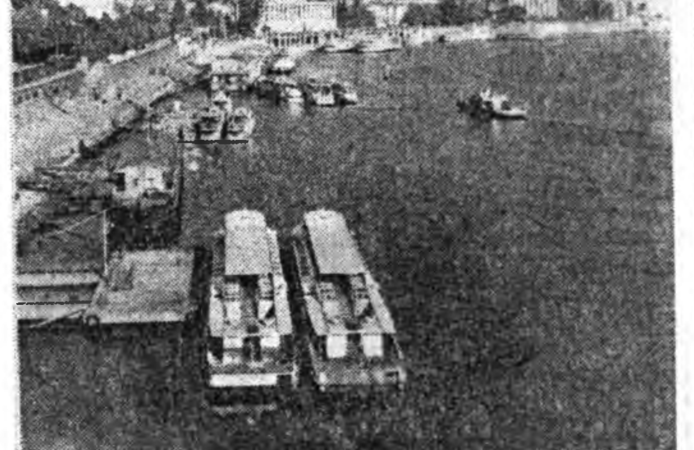
Адагһаань Дрогобуж хүрэтэр суднанууд ябадаг. Смоленск, Могилёв, Рогачёв, Киев, Канев, Черкасса, Кременчуг, Днепропетровск, Запорожи, Херсон хотонууд тэрэнэй гол портнууд болоно. Днепр мүрэн дээгүүр гол мүрэнэй транспортые хүгжөөхэдөө, уһа ехэтэй Днепрые бусад гол мүрэнүүдтэй холбохые хараална. Энэнь мүрэн дээгүүр элдэб ашаа зөөлгые улам үргэдхэхэ арга олгоно. Портнуудыень оньһото техникээр һайса хангаһанай ашаар гол мүрэнэй транспорт бүри хүгжэхэ байна.

Днепр мүрэн дээгүүр арадай ажахын ашаа зөөхэһөө гадна, энэ мүрэнһөө үнэгүй электрын элшэ хүсэн абтадаг. Киевскэ, Кременчугскэ, Днепродзержинскэ, В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ ДнепроГЭС, Каховско, Каневскэ электростанцинууд Днепр мүрэн дээрэ хүдэлнэ. Жэлэй турша соо эдэ электростанцинууд дунда зэргээр 9,8 миллиард киловатт-час элшэ хүсэ үгэнэ.

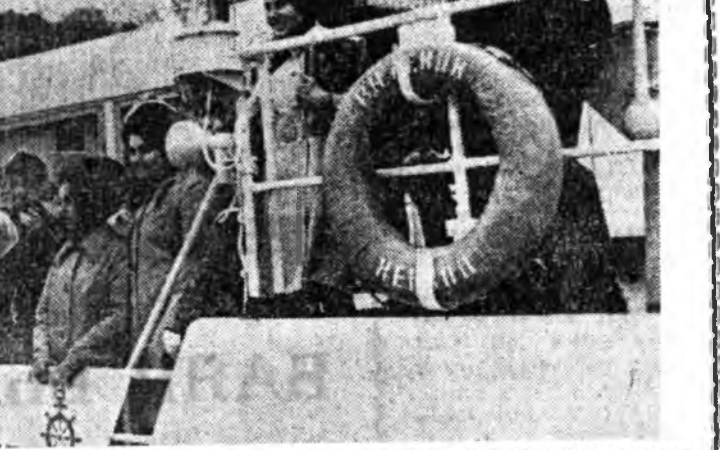
ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Киев хотодохи гол мүрэнэй вокзалда; Херсондохи судна бүтээлгын причал; аяншалагшад «В. И. Ленин» гэжэ теплоход дээрэ.

ТАСС-ай фотохроника.

ТОБШО ҺОНИН

ФИГУРНА ҺОЛЖОРОЛГО. Мүльһэн дээрэ хатар наадалтаар дэлхэйн дүрбэ дахин чемпионууд Людмила Пахомова, Александр Горшков (эдэнэр мэргэжэл шадабаряа харуулалгын мүрысөөндэ хабаадаха), Ирина Моисеева — Андрей Миненков, Людмила Баконина, Игорь Лисовский (Ленинград) 1972 ондо дэлхэйн чемпионадай болоһон Канадын Калгари хотодо ошохоёо октябриин 21-дэ мордоо.

Манай суута фигурист Сергей Четверухин тренер болобо. Ехэ ехэ мүрысөөнүүдтэ үнинэй хабаадаагүй Владимир Ковалёв мүльһэн дээрэ дахинаа гараба. Сергей Четверухин тэрэниие һориходо юм.

Манай алдар сууда гараһан фигуристнууд — Людмила Белоусова Олег Протопопов хоёр мүнөө Ленинградтахи мүльһэн дээрэ наадагдадаг баледтэ хабаадана.

АВТОРАЛЛИ. «1973 оной Европын тур» гэһэн уласхоорондын заншалта автораллида совет автомобилистнүүд эрхим амжалта туйлаа. «Лада» түхэлэй («Жигули-2101») машинын табан экипаж «Алтан кубогта» хүртэһэн, гурбан экипаж «Мүнгэн кубок» эзэлһэн байна. Харин тиихэдэ «Москвич-412» түхэлэй хүнгэн машинануудай «Мүнгэн кубогта» хүртэхын түлөө урилдаанда хоёрдохи һуурида гараа. «Ситроен», «Оппель», «БМВ, «Порше», «Мерседес», «Фиат», «Альфа-Ромео» ба бусад элитэ мэдээжэ фирмэнүүдтэ бүтээгдэһэн машинануудаар мүрысэгшэд гартаһан байха юм. Энэ жэлэй урилдаан 12 ороной, эдэнэй дунда СССР-эй дэбисхэр дээгүүр үнгэрһэн байна. Урилдаанда хабаадагшад 13 километр зай гаталаа.

ВОЛЕЙБОЛ. Эхэнэрнүүдэй командануудай дунда волейболоор дэлхэйн кубок эзэлхын түлөө Угугвайда үнгэргэгдэжэ байһан түрүүшын мүрысөөндэ манай басагад амжалтатай ябана. Эдэнэр США-гай, Бразилиин командануудтай наадахадаа, хоюулаень 3:0 тоотойгоор шүүгээ.

ФУТБОЛ. Ереванай «Арарат» 35 очкотой боложо, ороной чемпионадта түрүү һуурида дахинаа гараба. Октябриин 20-до Минскын «Динамотай» талмай дээрэ наадахадаа, ереванайхид 2:1 тоотойгоор илаһан байна. Шэнэ тренер Валерий Лобановскиин хүтэлбэрилдэг Киевэй «Динамо» хоёрдохи һуури эзэлнэ. Эдэнэр 34 очкотой.

ХОККЕЙ. Шайбатай хоккейгээр СССР-эй түрүү һуури эзэлэлгын мүрысөөндэ Москвагай «Крылья Советов» команда эрхимлэһээр — 22 очкотой. СССР-эй олон дахин чемпион — ЦСКА хоккеистнүүд 15 очко[...] гоор гурбадахи һуурида [...]раа. Арга боломжонуу[...] үшөөл хүсэд хэрэгл[...] байнабди гэжэ эдэнэй т[...] Анатолий Тарасов хөө[...] Бэлэдхэл хэхэ үедэ[...] елүүр дуталдаа, гэхэ [...] командадамнай залуу[...] олон болоно байна. Эд[...] хы шалтагаанаар мүр[...] нэй эхиндэ урагшагүйд[...] гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

ШАТАР. Шата[...] СССР-эй чемпионат энэ [...] дэ һонирхолтойгоор [...] гэгдэнэ. Дээдэ лигидэ [...] нааданай һүүлээр 9 оч[...] болоһон Спасский (нэгэ [...] тинь хойшолуулагдан[...] түрүүлжэ ябаһаар. П[...] гаевский 9 очкотой.

(ТАСС)

АНКЕТЭДЭМНАЙ ХАРЮУСАНАД

Хүндэтэ уншагшад!

Манай газетын октябриин 17-ной номерто толилогдоһон «Уншагшадай анхаралда» гэжэ хандалгыемнай у[...] ёһотойт. Танай анхаралда табигдаһан хэдэн асуудалну[...] та үгтэһэн харюунуудтай бэшэгүүдые абажа эхилээб[...] Жэшээлхэдэ, Улаан-Үдэ хотодо ажаһуудаг Цырма О[...]ровна Цыбикова, Гима Намсараевна Цыбикова, До[...] Доржиевна Цыбикова, Базар Садаевич Цыбиков гэ[...] һонирхолтой дурадхал, һанамжануудые редакцидам[...] эльгээжэ, бидэниие баярлуулба. Улаан-Үдэ хотые бо[...]сон түхэлтэй, коммунис ёһоной город болгохо тухай [...]радхалнуудые эдэнэр оруулна. Тиихэдэ Улаан-Үдын [...] магай Оронго тосхонһоо Женя Омоктуева харюунуу[...] эльгээхэдээ, манай газетын хуудаһанда уран зохёол [...] ехээр уншаха хүсэлэнтэй байна. Хурамхаанай аймаг [...] Аргатын дунда һургуулиин буряад хэлэ ба литера[...]рын багша Василий Мунхоевич Буянтуев анкетэдэм[...] харюунуудые эльгээбэ. Буряад орсной газар, уһанай [...]рэнүүдые тайлбарилһан материалнуудые, республи[...]мнай эрдэмтэдэй туйлаһан амжалтанууд тухай мэд[...] сэлнүүдые манай газетэдэ үргэнөөр үгэжэ байгаа [...] һайн һэн гэжэ энэ нүхэр һанамжална.

Харюу эльгээһэн эдэнэр болон бусад нүхэдтэ [...] зүрхэнэй халуун баяр хүргэнэбди.

Газетэ болон уншагшадай хоорондохи таһаршагүй [...]рилсаа холбооной ехэ удха шанартай байһые, хүн[...] нүхэд, һайн мэдэнэ ёһотойт. Бидэнэр, газетын хүдэл[...]рилэгшэд, таанадтай хамта, танай һанамжа, дурад[...]нуудые, бэшэгүүдые хараадаа абан бэелүүлжэ, «Бу[...] үнэн» газетэеэ таанадтаал зорюулан гаргана гээшэ[...] Тиимэһээ уншагша бүхэнэй һанамжа, дурадхал бида[...] ехэ үнэтэй байна.

Хүндэтэ уншагшад! Манай анкетын асуудалнуудта [...]най эльгээһэн харюунууд газетыемнай улам һо[...] удха түгэлдэр, хүнэй нюдэ хужарлуулмаар, шэх[...] шэмэг болохоор зураглана, хүн зоной дунда улам [...] нөөп тараха хэрэгтэнь ехэ туһалха байһаниинь лаб[...]

Хүндэтэ нүхэд! Харюунуудые эльгээжэ байхые[...] гуйнабди, хүлеэжэ байнабди. Асуудалнуудтамнай ха[...] бэшээд, эльгээгыт!

АСУУДАЛНУУДА[...] ДАБТАНАБДИ

Хүндэтэ нүхэд! Ерэхэ жэлэй газетэ, журналнуудта за[...] Буряад ороной нютаг бүхэндэ хэгдэжэ үргэлжэлһөөр. Эн[...]тэй дашарамдуулан, манай газетын редакци ерэхэ жэлэй[...] хүдэлмэриин түсэбэй гол асуудалнуудые хараалжа ба[...] Тиимэһээ олон мянган уншагшадайнгаа һанамжа дурад[...]нуудые мэдэжэ абаха хүсэлэнтэйбди.

Хүндэтэ уншагшад! Танай анхаралда хэдэн асуудал та[...]дана. Тэдэниие анхаралтайгаар уншаад, асуудал бүхэ[...] тобшохоноор харюусахыетнай гуйнабди. Харюутай анк[...] конвертдэ хээд, редакцида эльгээгыт.

1. «Буряад үнэниие» хэзээнһээ уншанабта? (Гэртээ за[...] абана гүт, али библиотекэдэ уншадаг гүт? Али киос[...] худалдажа абана гүт?). ______

______

2. Танай захижа абадаг «Буряад үнэниие» хэды хү[...]шанаб? (Гэр бүлынхидтнай, хүршэнэртнай, үшөө хэд?). ______

______

3. Байгша ондо «Буряад үнэндэ» толилогдоһон яма[...]териалнуудые илангаяа һонирхон уншааб та? ______

______

4. Ямар асуудалаар, ямар удхатай материалнуудые [...]ряад үнэн» газетэһээ уншаха хүсэлэнтэйбта? ______

______

5. Газетэдэ толилогдодог материалнуудай темэ, удха,[...]руулга тухай ямар дурадхалнуудые оруулхабта? ______

______

6. «Эрдэм, техникын эди шэди», «Хонхо», «[...] «Саянһаа Витим хүрэтэр», «Уншагшад дурадхана, [...] жэлнэ, зүбшэнэ» гэхэ мэтын гаршагуудтай тусхай хү[...]нууд тухай ямар һанамжа, дурадхалнуудтай байнат?[...] ______

______

7. Энэ асуудалнуудай толилогдоһон газетые окт[...] хэдындэ абааб та? (Харюу соогоо почтын индекс бэшэ[...] ______

______

8. Өөһэдынгөө мэргэжэл, һуралсал, наһан тухай то[...]ноор бэшээрэйт. Фамили, адресаашье бэшэхэдэтнай б[...] ______

______

Харюунуудаа иимэ адресаар э л ь г э э г т ы: 67[...] гор. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. редакция газеты «[...] үнэн».

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

БУДАПЕШТ

Совет делегаци ерэбэ

ТАСС

Советскэ Союзай ба Венгриин хоорондо экономическа, научно-техническэ харилсаа холбоо хангаха правительстванууд хоорондын комиссиин 13-дахи заседанида хабаадахаяа СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко түрүүтэй Совет делегаци Будапешт ерэбэ.

НИКОЗИ

В. И. Ленин тухай фильмүүдэй фестиваль

ТАСС

В. И. Лениндэ зорюулагдаһан совет фильмүүдэй фестиваль Никозидо нээгдээ. «Ленин Октябрьда», «Ленин Польшодо», «Июлиин зургаан», «Кремлиин курантнууд» ба бусад фильмүүд фестиваль дээрэ харуулагдана.

ЛОНДОН

Г. Киссинджер Тель-Авивта ерээ

ТАСС

США-гай гүрэнэй секретарь, национальна аюулгүйе сахиха асуудалнуудаар президентын туһалагша Г. Киссинджер Москваһаа Вашингтон ошохо замдаа октябриин 22-то Тель-Авив ерэбэ гээд Рейтер агентство дамжуулба.

НЬЮ-ЙОРК

ООН-ой Аюулгүйн Соведтэ

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые зүбшэлхын тула СССР-эй ба США-гай гуйлтаар зарлагдаһан ООН-ой Аюулгүйн Соведэй заседани октябриин 21-нэй үдэшэ эндэ нээгдэбэ.

СССР-эй ба США-гай үмэнэһөө тогтоолой иимэ проект Аюулгүйн Соведэй харалгада табигдана:

1. Мүнөөнэй дайнай ябуулгануудта хабаадажа байһан бүхы талануудай али бүхы буудалдаагаа зогсобхы ень, энэ шиидхэбэриин абтаһанһаа хойшо 12 часай турша соо сэрэгэй бүхы ябуулгануудаа дары болюулхыень уряална. Тиихэдэ сэрэгүүдынь мүнөө байһан газарнуудтаа үлэхэ:

2. Буудалдаанай зогсоогдоһоной һүүлээр али бүхы талануудай Аюулгүйн Соведэй 242-дохи тогтоолые бүхы хубинуудаарнь саг дары бэелүүлжэ эхилхыень уряалха;

3. Дайнай ябуулгануудай зогсоогдомсоорнь Дүтын Зүүн зүгтэ амгалан байдал һэргээхын тула бүхы талануудай хоорондо хөөрэлдөөнүүдые дары түргөөр нэгэн доро эхилхэ.

ООН-ой Аюулгүйн Совет зүбшэн хэлсэһэнэйнгээ һүүлээр СССР-эй ба США-гай делегацинуудай оруулһан тогтоолой проектые 14 делегациин дуугаар һайшааһан байна.

КНР-эй түлөөлэгшэ дуугаа үгэлгэдэ хабаадаагүй.

ВАРШАВА

ПОРП-ын Бүхэпольшын нэгэдэхи конференци

ТАСС

Польшын 2 миллион коммунистнуудай түлөөлэгшэд — ПОРП-ын Бүхэпольшын нэгэдэхи конференциин 2.086 делегат октябриин 22-ой үглөөгүүр Варшавадахи Соёлой ба эрдэм наукын ордоной Конгрессүүдэй зал соо суглараба. Партиин VI съездһээ хойшо Польшын ажалшадай хэһэн хүдэлмэриин дүнгүүдые согсолоод, саашанхи түсэбүүдээ хараалха байна.

ПОРП-ын VI съездын шиидхэбэриин үндэһөөр зарлагдаһан тус конференциие ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек нээгээ.

Партийна конференциин зүблэхэ зүйл иимэ:

1. «VI съездын шиидхэбэринүүдые залан шууд бэелүүлхын түлөө, ажахы эрхилэлгын ашаг үрые улам ехэдхэхын түлөө» ПОРП-ын Центральна Комитедэй элидхэл;

2. «1974—1975 онуудта Польшын нийтэ-экономическа хүгжэлтын эрхим үрэ дүнгүүдые туйлахын түлөө».

ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герек зүблэхэ зүйлэй нэгэдэхи асуудалаар элидхэл хэбэ.

ПОРП-ын VI съезд дээрэ баталагдаһан программа амжалтатайгаар бэелүүлэгдэжэ байна гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Үнгэрһэн гурбан жэлэй турша соо арадай ажахын хүгжэлтын үрэ дүнгүүд съезд дээрэ хараалагдаһанһаа һургаргүй дээгүүр байна. 1971—73 онуудта промышленна продукци үйлэдбэрилгэ — 33 процентээр, хүдөө ажахын продукци — 19 процентээр дээшэлээ. Энэ үе соо хүн зоной нийтэ олзо доход 250 миллиард злотых болоһон байна. Түсэбөөр хараалагдаһанай ёһоор, национальна олзо доход 7 процент байха һаа, жэл бүри дунда зэргээр 9 процентээр ургаа.

СЭВ-эй гэшүүн-оронуудтай, нэн түрүүндэ Советскэ Союзтай Польшын Арадай Республикын худалдаа наймаанай харилсаан хурдан түргөөр хүгжэжэ байнэ гэжэ Э. Герек ПНР-эй гадаадын экономическа харилсаан тухай хэлэхэдээ мэдүүлбэ. СЭВ-эй ажал ябуулгада Польшын Арадай Республика эдэбхитэйгээр хабаадана. Экономикоёо эршэмтэй түргөөр хүгжөөхэ ехэ арга боломжо тус программа Польшын үмэнэ нээнэ.

Уласхоорондын харилсаа хүгжөөлгэдэ, аюулгүй байдал бэхижүүлгэдэ, холбоо барисаа үргэдхэлгэдэ Польшо ехэ туһа хүргэхые оролдохо байха гэжэ Э. Герек тэмдэглээ.

НЬЮ-ЙОРК

К. ВАЛЬДХАЙМАЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Советскэ Союзай ба Холбоото Штадуудай дурадхаһан тогтоолые баталан абаха Соведэй шиидхэбэриие ООН-ой Генеральна секретарь К. Вальдхайм Аюулгүйн Соведэй заседаниин дүүрэмсээр һайшааба. Дайнай ябуулганууд зогсоогдожо, эблэрхэ тухай хөөрэлдөөнүүд һаяар эхилхэ гээд найдажа байһанаа тэрэ мэдүүлээ.

БЕЛГРАД

Амжалта ехэтэй

ТАСС

Белградтахи уласхоорондын хүгжэмэй фестиваль дүүрэбэ. Советскэ Союзай, Франциин, Японой, Испаниин, Югославиин дуушад, хүгжэмэй коллективүүд фестивальда хабаадаһан байна. РСФСР-эй арадай артист Г. Рождественскиин хүтэлбэри доро Ленинградай гүрэнэй филармониин академическэ симфоническа оркестрэй концерт ехэ амжалтатайгаар үнгэрөө.

РИМ

Амжалтата гастроль

ТАСС

Кирилл Кондрашинай хүтэлбэри доро Москвагай гүрэнэй филармониин академическэ симфоническа оркестрэй гастрольнууд Италида амжалтатайгаар үнгэржэ байна.

Барток, Равель ба бусад композиторнуудай зохеолнуудые совет хүгжэмшэдэй шадамар бэрхээр гүйсэдхэхэдэнь, Туриндахи «Реджо» театрта сугларагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаба. Италиин «Стампа» газетэ совет хүгжэмшэдэй бэлиг шадабариие үндэрөөр сэгнээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи байлдаанууд

Октябриин 21-дэ Синайн фронтын түбэй хубида, Суэцкэ каналай баруун бэедэ — Девересуар шадар, Дабһата нуурнуудһаа хойгуур шанга тулалдаанууд болобо. Фронтын элдэб участогуудта эшээлһэн дайсанда эсэргүү хэдэ хэдэн шанга добтолго Египедэй Араб Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүд хэһэн байна.

Синайн хахад арал дээрэ Египедэй сэрэгэй тусхай подразделенинүүд дайсанда шанга сохилто хэбэ гэжэ генерал Мухтар мэдээсээ. Тэрэнэй дурдаһан баримтануудай ёһоор, дайнай ябуулгануудай эхилһэнһээ хойшо Египедэй фронт дээрэ Израиль 303 самолёт, 25 вертолёт, 600 танк, 400 бронемашина ба сэрэгэй 23 катераа алдаһан байна.

Октябриин 21-нэй үдэр, октябриин 22-ой үглөөгүүр — буудалдаа зогсоохо тухай шиидхэбэриин хүсэндөө оротор Синайн хахад арал дээрэ, Суэцкэ каналай баруун бэедэ, Девересуар шадар Египедэй газарай сэрэгүүдэй ба Израилиин сэрэгүүдэй хоорондо шанга тулалдаанууд болоо.

Тэдэ байлдаануудай үедэ Египедэй сэрэгүүд Суэцкэ каналһаа зүүгээр хэдэ хэдэн районуудые сүлөөлөө.

Октябриин 21-дэ болоһон байлдаануудай үеэр дайсанай 70 танк, 40 бронемашина үгы хэгдээ; 13 самолёт, 12 вертолёт унагаагдаа. Египедэй агаарай-сэрэгэй хүсэнүүдэй 4 самолёт баазадаа бусаагүй.

Джебель-Эш-Шейх (Хермон) ууланууд шадархи Сириин — Израилиин фронт дээрэ шанга тулалдаанууд болоһон байна. Эндэхи бэхилэлгые эзэмдэн абахын тула энэ райондо агаарай десант буулгаха гэжэ Израилиин командованиин оролдобошье, һэдэлгэнь буруутаа.

КАИР

Каирай радиогой мэдээсэл

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэхи байдал тухай ООН-ой Аюулгүйн Соведэй гаргаһан тогтоолые Египедэй президент Анвар Садат анхаралтайгаар хаража үзөө гээд Каирай радио мэдээсэбэ. Тогтоолой гуримуудай үндэһөөр буудалдаагаа зогсоохо гэһэн захиралта А. Садат Египедэй армида үгэһэн байна.

ХИЛЫН СААНАҺАА
телефон-телеграф-радио

УЛААН-БААТАР

МНРП-гэй дайшалхы манлай

ТАСС.

МНРП-гэй ЦК-гай орган — «Намын амьдрал» («Партийна ажабайдал») журналай 50 жэлэй ойе Монголой олониитэ үргэнөөр тэмдэглэбэ. Энэ алдарта һайндэртэ зорюулагдан, баярай суглаан боложо, МНРП-гэй ба МНР-эй правительствын хүтэлбэрилэгшэд, эрдэмтэд, пропагандистнар, үзэл сурталай амхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэд, Улаан-Баатарай ажалшадай түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа.

Бии болоһон сагһаа хойшо «Намын амьдрал» журнал ороноо капиталис бэшэ замаар хүгжөөхын түлөө, Монгол орондо социалис байгуулалта хэхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэн, МНРП-гэй гадаадын ба дотоодын политикые эдэбхитэйгээр олоной дунда бэелүүлэгшэ, марксистско-ленинскэ, пролетарска интернационализмын һургаалаар ажалшадые хүмүүжүүлэгшэ, шэнэ общество эдэбхитэйгээр байгуулагша болоһон байна гээд МНРП-гэй ЦК-гай амаршалта дотор хэлэгдэнэ.

Монгол-совет аха дүүгэй хани барисаан, хоёр ороной арадуудай харилсаа холбоон тухай материалнуудые журнал ходо ходо тунхаглажа байдаг. Революционно бүхы хүсэнүүдэй нэгэдэл, уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй нягта жагсаал саашаданһ бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ аха дүү партинуудай туйлаһан амжалтануудтай журнал бидэниие танилсуулна.

Монголой правительство энэ журналые дээдын хайра шагналаар — Сүхэ-Баатарай орденоор шагнаа.

УЛААН-БААТАР

Монголой таряашадай амжалтанууд

ТАСС

Ургаса хуряалгын үшөө дүүрээдүй байхада, Монголой таряашад урдань үзэгдөө дуулдаагүй ехэ ургаса — 1971 ондо хуряаһанһаа 1 миллион шахуу пүүдээр үлүү ехэ ороо!ю гүрэнэй амбаарта хааба. Республика дотор тарилгын талмайн табанай нэгэ хуби дээрэхи ургаса хуряагдаад байна.

Намар эртүүр хүйтэрөөшье һаань, 27 миллион пүүд ургаса абахын тула Монголой таряашад эршэмтэйгээр ажаллана. Улаан-Баатарай, мүн ороной бусад хотонуудай хүдэлмэришэд, ажалшад оронойнтоо таряашадта туһалжа байнхай.

БАГДАД

ПРОЛЕТАРСКА ИНТЕРНАЦИОНАЛИЗМЫН ҮНДЭҺӨӨР

ТАСС

Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэлдэнь араб арадта туһаламжа үзүүлһэнэйнь түлөө Ирагай коммунистнууд агууехэ совет арадта баяр баясхалан хүргэнэ гэжэ ИКП-гэй ЦК-гай онсо пленум дээрэ баталан абтаһан Ирагай Коммунис партиин ЦК-гай бэшэг дотор хэлэгдэнэ.

Дайшалхы ёһоор һаналаа нэгэдэлгын, пролетарска интернационализмын гол ёһонуудые үндэһэ болгон, араб совет хани барисаае бүхы талаарнь бэхижүүлхэ гээшэ араб арадуудай уялга болоно гээд эндэ тэмдэглэгдэнэ.

НЬЮ-ЙОРК

Израилиин шиидхэбэри

ТАСС

Тель-Авивһаа ороһон мэдээсэлнүүдэй ёһоор, Израилиин правительствын түлөөлэгшэ мэдүүлгэ хэхэдээ, дай болюулха тухай Аюулгүйн Соведэй тогтоолой үндэһөөр сэрэгэй ябуулгануудаа болюулха захиралтын Египедэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ үгтэһэн тухай дуулабабди гэжэ мэдээсээ. Октябриин 22-ой үдэшэ, Израилиин сагаар 18 час 52 минутада (Москвагай сагаар 19 час 52 минутада) сэрэгэй ябуулгануудаа болюулха захиралта Израилиин правительство сэрэгүүдтээ үгэбэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Ургаса үрэһэ хүрэнгэһөө эхитэй» — түрүү бэшэг. «Гурбадахи шиидхэхы: мүрысөөнэй туужа бэшэг» — суглуулбари. Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ.

Хоёрдохи хуудаһанда. Партийна ажабайдал. Тоосоото һунгалтын партийна суглаанууд тухай материалнууд. АПН-эй материалнууд.

Гурбадахи хуудаһанда. Шэнэ ном тухай һанамжа. Социалис оронуудаар. Хилын саана.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. Классическа балет тухай Ю. Игумновай корреспонденци. Спортын һонин.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА
«Орбита» харуулна:

14.35 — Һүүлэй һонин. 14.45 — Һурагшадта — «Түүдэгэй» программа харуулагдаха. 15.15 — «Хани барисаан ба харилсаа холбоон» гэһэн дамжуулга. 15.35 — «В. В. Маяковскиин поэзиин үдэр». 16.15 — Карагандагай область Эхэ орондоо элидхэнэ. Казахстанай КП-гэй Карагандагай обкомой нэгэдэхи секретарь В. К. Акулинцев дамжуулгада хабаадалсаха. 17.05 — «Урданай жэлнүүдэй кинолентэнүүд», «Коллежский регистратор» — уран һайханай фильм. 18.20— 18.30—Забһарлалга. 18.30 — Үнгэтэ телевидени. Баледэй артистнарай концерт. 19.00 — «Время» —мэдээсэлэй программа. 19.30 — Үнгэтэ телевидени. «Түрэл аялганууд». 20.00 — Үнгэтэ телевидени. «Чили. Тэмсэлтэ саг, дохёото саг» — телевизионно документальна фильм. Авторынь Роман Кармен.

Улаан-Үдэ харуулна:

21.00 — Телепанорама. 21.20 — «Факел» — залуушуулда зорюулагдаһан дамжуулга. 22.00 — Буряад хэлэн дээрэ хөөрэлдөөн болохо. 22.15 — «Зүүн Сибирь» — киножурнал. 22.25 — «Теперь пусть уходит» — телевизионно зүжэг. (2-дохи хэһэг). 23.25 — «Ариран-73» — концерт.

«Орбита» харуулна:

24.00 — «Время» мэдээсэлэй программа.

«БУРЯАД ҮНЭН» 1973 оной октябриин 24. 4-дэхи хуудаһан. Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-00638. Заказ [...]